

JAV ŪKINĖ BŪKLĖ

TARP KAPITALIZMO IR SOCIALIZMO

Teigiama, kad prezidentas Nixonas paskutiniuoju metu daugiausia yra susidomėjęs krašto ūkinėmis problemomis. Ir ne be reikalo! Jei nieko ypatingo neatsitiktų, jo perrinkimas ar neperrinkimas priklausys nuo 1972 metų ūkinės būklės. Iš Johnsono administracijos jis paveldėjo infliaciją ir biudžeto deficitą. Su tom negėrovėm Nixono administracija bandė kovoti apkarpydama valstybės išlaidas ir suvaržydama kreditą. Pirmieji tyrimai vaisiai tačiau bu-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

vo ne infliacijos sumažinimas, bet ūkinio gyvenimo sustingimas ir bedarbių skaičiaus padidėjimas.

Čia vertėtų pastebėti, kad Nixonas laikomas laisvo ūkio, kapitalizmo šalininku. Tos sistemos gynėjai, kurių žinomiausias nūdien yra Chicago universiteto profesorius Milton Friedman, prezidento Nixono neoficialus patarėjas, teigia, kad valstybės paskirtis yra galimai mažiau ki-

tis į ūkinį gyvenimą. Pirmasis jos uždavinys yra išorinis krašto saugumas, kurį seka išlaikymas teisės ir tvarkos viduje, kad apsaugotų paskirų piliečių gyvybę ir nuosavybę. Daug kam atrodo, kad toji pažiūra buvo labai naudinga 19-tam šimtmečiuje, tačiau šiuo metu jau nebeatitinka gyvenimo reikalavimų. Daugumas ekonomistų šiandien laikosi brito John Maynard Keynes išvystytos apie 1930 metus teorijos, kad vyriausybė savo išlaidų ir mokesčių politika gali ir turi paveikti ūkinę konjunktūrą. Friedmanas į tai atsako, kad visi bandymai paveikti konjunktūrą galų gale pasirodė esą nevykę. Net ir emisijos bankų nuosimčių už paskolas pakėlimas ar numažinimas neatneša norimų vaisių, todėl vienintelis daiktas kuriuo administracija gali reguliuoti ūkinį gyvenimą yra naujų pinigų leidimas, kuris turėtų būti mažesnis negu produkcijos didėjimas ir tuo būdu vestų prie kainų sumažėjimo.

Bet visą tai lengviau pasakyti negu padaryti. Kainos Amerikos gyvenimo praktikoje negali mažėti, nes darbininkų unijos išsireikalauja sau daug didesnę atlyginimą negu darbo produkcijos padidėjimas pateisintų, todėl gamintojai turi pakelti kainas, kas savo keliu priveda prie vėl didesnio atlyginimo reikalavimo. Kadangi kiti imonininkai negali samdyti darbininkų už pigesnę atlyginimą, nors ir yra bedarbių, kurie sutiktų dirbti pigiau, tuo pačiu nėra ir konkurencijos. O konkurencija yra būtina laisvo ūkio sąlyga, be jos nėra laisvo ūkio.

Kennedy ir Johnsono administracijos ragino imonininkus ir darbininkus laikytis nuosaikumo įkalbinėjimu, Nixono administracija nuo tos praktikos atsisakė. Ji tik po susitarimo dėl naujo atlyginimo tų susitarimą analizuoja, konstatuodama ar jis vedą prie infliacijos ar ne. Daugumas su sitarimų veda ir Nixonas, laukdamas artėjančių 1972 m. rinkimų, nutarė griežti energingesnį priemonių.

Kalbėdamas praėjusį penktadienį New Yorke, prezidentas pranešė, kad kovodamas su naftos ir jos produktų pakilimu, jis panaikins jos gamybos varžtus bei leis daugiau įvežti iš užsienio (Kanados). Tai būtų laisvojo ūkio priemonė, kuris reikalingas konkurencijos. Kitos rūšies priemonė būtų reikalinga kitoje srityje. Ne paprastai aukštą statybos darbininkų atlyginimą, tuo metu, kai šioje

Praeitą sekmadienį, gruodžio 6 d., visoje Amerikoje pasikeisus gedulo dienai, Lietuvos Studentų Sąjungos centro valdybos rūpesčiu Clevelando katedroje buvo suorganizuotos memorialinės mišios lietuvių jūrininko Simo Kudirkos atminimui, kur dalyvavo virš pora tūkstančių lietuvių ir amerikiečių. Pamaldų metu giedojo Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas komp. A. Mikulskio, ir iškilmės katedroje buvo baigtos Lietuvos himnu. Viršuje dalis ansamblio dainininkų katedroje prie vargonų. Apačioje pirmasias eiles katedroje užėmė uniformuoti lietuviai skautai ir skautės. J. Carlos nuotraukos

IR LOS ANGELES LIETUVIAI DEMONSTRAVO

Amerikos pakraščių sargyboms (admirolas Ellis, jo talkininkai Brown ir Brender ir laivo Vigilant kapitonas Eustis) padariusi nusikalstamą darbą prieš humaniškumą, Genevos konvenciją ir Amerikos laivo prevenciją prieš svertimusius, išdavus lietuvių jūreivį Simą Kudirką sovietų budeliams, losangeliškiai sudarė ad hoc komitetą. Jo pavadinimas Concerned Americans for the rights of political asylum.

Komiteto rūpesčiu suorganizuotas 100 valandų (dieną ir naktį) budėjimas su plakatais prie juodojo karsto (Human rights) prie Federalinių rūmų įėjimo. Čia vaikščiojo piketuotojai, dalindami žmonėms aiškinamuosius lapelius. Šiame pastate yra ir Pakrantės sargybos šio rajono būstinė. Budėjimas pasibaigė šeštadienį, gruodžio 5 d. Budėjimą baigus, centrinėje miesto Pershing Square aikštėje buvo surengtas didžiulis mitingas-protestas, kuris vyko apie porą valandų. Čion suėjo per 1000 asmenų, suplakatais. Buvo atneštas juodas karstas, simbolizuojąs traagiškojo įvykio prasmę. Jau anksčiau karstą ir budėjimą nutraukė televizijos pareigūnai.

Protesto mitingą pradėjo inž. Kubilius, vėliau vedė dr. Algirdas Avižienis, kuris karštai smerkė komunistų nešamą pasauliui tironiją, niekinančią žmogaus vertybes ir veržimąsi į laisvę. A. Avižienis ragino rašyti vyriausybės atstovams, reikalaujant laisvės pavergtiems kraštams, ir Lietuvai. Jis dėstė apie pragaištingą laisvam pasauliui komunistų partijos veiklą ir siekius.

Dar kalbėjo South Gate assemblyman Floyd Wakefield, įvairių pavergtųjų tautų atstovai ir Ruta Lee. Visi rėmė protesto reikšmę ir

smerkė baisų Pakrantės barbarų elgesį.

Protesto nutarimai persiunčiami Prezidentui, Vyriausybės nariams ir Legislatūros vadovams. Nutarimai yra šie: Prašyti UNO aukštąjį pareigūną pabėgėlių reikalams princą Sadruddin Aga Khan tirti reikalą ir veikti idant lietuvius jūreivius Simą Kudirką būtų paleistas. Reikalauti, kad JAV prezidentas išduotų įsakymą, suteikiantį politinę prieglaudą Lietuvui jūreiviui, ir pareikalauti, kad jis, jeigu dar gyvas, būtų sugrąžintas į JAV. Pareikalauti, kad prezidentas Nixonas pavestų Valstybės Departamentui visus faktus suteikti Senato Užsienių reikalų komitetui, kuris dabar investiguoja įvyki, kad visi faktai būtų žinomi Amerikos visuomenei. Pareikalauti nušalinti Pakrantės sargybų pareigūnus tiesiogiai įveltus į neteisėtą išdavimą lietuvių jūreivio, naudojant jėgą, nuo JAV Pakrantės sargybų laivo.

Masiniai pasirašyta peticija dėl politinės azilės teisių atstatymo J.A. Valstybėse.

Bent pusė protesto mitingo dalyvių buvo jaunoji lietuvių karta. Buvo asmenų iš amerikiečių bei pavergtųjų tautų visuomenių. Tačiau čia jau, tų žmonių turėtų būti žymiai daugiau. Gal būtų tai buvo informacijos stoka. Dr. A. Avižienis, stojęs į kalbėtojų tribūną, jaunuo menės patriotinio pakilimo akivaizdoje, prakeikdamas komunistų barbarybę, pelnė pasitikėjimą, kurio jam imta neteikti.

Plakatų tekste buvo matyti "Iškeisti Eustis į žuvį", "Pakrantės apsauga prekiauja vergais" ir kt.

Sekmadienį juodas simboliškas karstas buvo atneštas iš V. Kazimiero parapijos bažnyčią, kur jis buvo per pamaldas. (expo)

ITAMPA VAKARŲ VOKIETIJOS UŽSIENIO POLITIKOJE

STEPAS VYKINTAS
Dirvos spec. korespondentas
Europoje

nes tautai neduodama referendumo keliu šio klausimo nuspręsti. Opozicija turi pagrindo skelbti, kad jos pusėje yra tautos dauguma, nes pastarieji kelių kraštų rinkimai parodė, jog balsuotojų dauguma pasisako už krikščionių demokratų užsienio politiką.

Šiomis dienomis labiausiai vokiečių politiką įtempė Berlyno klausimas. Berlynas -- vokiečių pasididžiavimas ir širdis po II pasaulinio karo liko pusiau suskaldytas. Pagal naujausius statistinius davinius 2.134.256 gyv. priklauso Vakarų Berlynui ir 1.083.200 gyv. -- Rytų Berlynui. Vakarų Berlynas dar yra sukaustytas 4 didžiųjų karo laimėtojų valdymu. Bonnos vyriausybės politinis siekimas -- laimėti kiek galint daugiau teisių Vakarų Berlynui, bet šitam jos siekimui smarkiausiai kliudo Ulbrichto Rytų Vokietijos komunistinė valdžia.

Didžiausia politinė keistenybė, kad Ulbrichtas Rytų Berlyne gali daryti, ką tik nori, o V.

Vokietijos vyriausybė turi dėl kiekvieno žingsnio skaičiuotis, kad Ulbrichtas su Maskvos prietarimu užsachuos. Taip įvyko ir šiomis dienomis: V. Vokietijos krikščionių demokratų parlamento frakcijos posėdis Berlyne susilaukė iš Maskvos didžiausios kritikos ir pykčio, o iš Ulbrichto susisiekimo represalijų. Tuo tarpu Rytų Berlyną sugužėjo ne tik faktiniai jo okupantai, bet ir visi okupanto broliai "dainininkai", kurie traukia tą pačią Maskvos vyriausiojo brolio, melodiją. Dėl Ulbrichto padarytų susisiekimo represalijų kietai protestavo 3 didžiųjų atstovai Berlyne, bet dėl Maskvos sušauktos Rytų komunistinių valstybių konferencijos niekas nesusėdėjo žodžio nepasakė. Mat, šiuo būdu buvo parodyta Vakarams Maskvos vienybė ir galybė. Į konferenciją susibėgo visas Maskvos pakviestas komunistinis "elitas": valdžios viršūnės, užsienių ir karo ministrai, komunistų partijų bosai. Laimė, kad dar tuo metu Briuselyje posėdžiavo NATO viršūnės: užsienio ir karo mi-

(Nukelta į 2 psl.)

EUROPOS LIETUVIAI

LIUDAS VISMANTAS

AR REIKALINGA BALFO ŠALPA VOKIETIJOS LIETUVIAMS?

UNROS ir IRO laikais BALF-as yra labai daug padėjęs vargstantiems stovyklose lietuviams. Jis rūpinosi lietuvių pabėgėlių maistu, apranga ir net emigracine pagalba. Tuo metu veikė stovyklose BALFo komisijos, kurios skirstė BALFo gėrybes. Tačiau, kada dauguma lietuvių išemigravo iš Vokietijos, užsidarė BALFo igaliojimo įstaiga Muenchene, likvidavosi komisijos ir BALFo šalpa buvo vykdoma savotišku būdu: iš po skverno... Kas tą skverną valdė, taip pat viešai nebuvo žinoma, atrodė, kad jis buvo parapijų klebonų valdomas...

Šiandien Vokietijoje likusieji lietuviai dirba ir uždirba, nes darbų yrapakankamai. Tačiau yra daug lietuvių, kurie negalėjo išemigruoti dėl įvairių ligų. Lietuvių ligonių Vokietijoje ir dabar yra gana daug. Kas jais rūpinasi? Vokiečių įstaigos, kiek įstatymai verčia, jais rūpinasi. Tačiau tai nepakanka, kad ligonys galėtų pakankamai savo gyvybę apsaugoti. Daugelis lietuvių mirė dėl sunkių materialinių sąlygų, negaudami pakankamai paramos nei iš vokiečių įstaigų, nei iš BALFo. Gautingo plaučių sanatorijoje nemaža lietuvių gydėsi po 20 ir daugiau metų tik dėl to, kad jų sveikata nebuvo rūpinamasi. Man rodos, kad mes būtume daug lietuvių išgelbėję nuo mirties, jei būtume laiku atėję jiems į pagalbą. Kiek pažįstu Vokietijos lietuvių bendruomenę, ir šiandien daugelyje stovyklų gyvena labai vargstančių lietuvių, kuriems yra reikalinga materialinė ir moralinė pagalba. Taigi BALFo šalpa ir toliau Vokietijos lietuviams yra reikalinga. Ir kiekvienas dosnaus lietuviui doleris BALFui yra mūsų tautos fizinio išlikimo garantija.

Šiuo straipsneliu nenoriu angažuotis, kad tik Vokietijos lietuviams tereikalinga BALFo šalpa. Galimas dalykas, kad ji nemažiau reikalinga ir Prancūzijos, Šveicarijos, Švedijos, Austrijos ar kurio kito Europos krašto lietuviams. Gal ji reikalinga Azijoje, Afrikoje ar Australijoje. Visur, kur tik lietuvis yra atsidiūręs į sunkias materialines ar moralines sąlygas, jis reikalingas geros širdies, konkrečios paramos. Ten turi jį pasiekti mūsų šalpos organizacijų reikiama pagalba.

Šiuo metu Vokietijos lietuviams be materialinių gėrybių labai stinga ir kultūrinių. Ypač stinga lietuviškos spaudos ir knygų. Jei Balfas negali pakankamai aprūpinti spauda ir knygomis, tai reikia galvoti, kokių būdu būtų galima šį svarbų uždavinį išspręsti. Gal galėtų Balfui į pagalbą ateiti Lietuvių Fondas ar kuri kita organizacija. Jei mes laikui neišspręsim šios problemos, tai lietuvių užgesimas eis dar spartesniu tempu. Gelbėjime lietuviškąjį jaunimą, kol dar galime. Tai ir BALFas turėtų tuo susirūpinti.

• D. BRITANIJOS Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas įvyko spalio 24 d. Manchesteryje. Jį atidarė Tarybos pirm. kun. J. Gutauskas. Prezidiuman buvo išrinkti kun. J. Gutauskas ir J. Galbuogis. Suvažiavime dalyvavo 23 atstovai nuo 18 organizacijų (atstovavo 2.273 nariams). Po sveikinimų ir pranešimų buvo išrinkti valdomieji organai. Tarybos prezidiuman: kun. J. Gutauskas -- pirm., M. Bajorinas -- vicepirm., D. Dainauskas -- sekr. Krašto Valdybon: J. Serafinaitė, K. Baublys, S. Kasparas, J. Babilius ir R. Baublys. Revizijos komisijon: P. Makūnas, M. Mineikienė, A. Kietys ir A. Jakimavičius. Sėkmės bendruomeniniame darbe.

• VAKARŲ EUROPOS lietuvių vyskupas dr. A. L. Deksnys organizaciniais katalikų reikalais lapkričio pabaigoje lankėsi Anglijoje.

• MEMMINGENO katalikų parapijos klebonui dr. J. Petraičiui pasitraukus iš pareigų, Augsburg vyskupas lietuvių sielovados dir. dr. prel. J. Avižos pristatymu naujuoju klebonu paskyrė Tėvą dr. K. Žalalį. Tėvas Klemensas K. Žalalis yra gimęs 1918 m. lapkričio 23 d. Pakaniūkės viensėdyje, Alantos vls., Utenos apskr. Mokėsi Utenos ir Kretingos pranciškonų gimn. 1938 m., išvykęs iš Lietuvos, teologijos mokslus studijavo Italijoje. 1941 m. išventintas kunigu. 1947 m. Romos Šv. Antano un-te gavo teologijos doktrą ir Bibliniame institute -- Šv. Rašto licenciata. Kurį laiką gyveno JAV ir dėstė įvairiose mokyklose šv. Raštą ir hebrajų kalbą. Šiuo metu jis yra vysk. A.L. Deksnio sekretorius ir Memmingeno apylinkės pirmininkas.

• MUENCHENO U-TO lietuvių kalbos dėstytoja dr. Liucija Jurgutytė-Baldauf paruošė lietuvių poezijos vertimų į vokiečių kalbą antologiją, kurią išleis viena Muencheno leidykla. Šalia vokiškų tekstų bus ir lietuviški.

• "GIMTASIS KRAŠTAS" praneša, kad Darmstadto lietuvių bendruomenės susirinkime Vasario 16 gimnazijos mokyto. dail. A. Krivickas demonstravo tarybinius lietuviškus filmus, kurie "žiūrovams labai patikė". Įdomu, kam labiau patiko: žiūrovams ar Maskvos propagandistams?

• STUTTGARTE leidžiamas kun. K. Senkaus biuletenis "Lietuvis" išspausdino G.Š. vedamąjį "Lapkričio mėnesio mąstymai". Žinoma, mąstyti gali kiekvienas, kaip kas nori, bet bemąstant apie lapkričio mėnesį, užmiršti svarbiausią Lietuvos istorijos faktą -- Lietuvos kariuomenę ir jos šventę -- mums atrodo -- būtų nebelietuviška.

ĮTAMPA V. VOKIETIJOS UŽSIENIO POLITIKOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

nisteriai. Tai šiek tiek atsivėrė Maskvos ir jos satelitų ataką prieš V. Berlyną. W. Rogers prez. Nixono vardu pareiškimas, kad Berlyno klausimo tinkamas išsprendimas yra Europos ir pasaulio įtampos sušvelninimo sąlyga, gal šiek tiek Maskvos galvas atšaldys. Tačiau mažą tērą vilties, kad Maskva atsisakytų nuo savo pagrindinio tikslo: Berlyno pririšimo prie Rytų Vokietijos sferos. Maskvai Berlynas yra Trojos arklys į visą Vokietiją. Tai turėtų akių neužmerkti nei Brandtas, nei Scheelis.

Ką ten Maskvos bosai Rytų Berlyne nutarė, net vokiečių spauda nežino. Tik spėjiojama, kad komunistų vadai aptarė ne tik Berlyno, bet ir visos Europos net Artimųjų Rytų klausimus. Iš Maskvos spaudos puolimų ir iš Ulbrichto kietos laikyenos reikia spręsti, kad komunistų bosai yra numatę vesti atkaklią ir kietą politiką Bonnos atžvilgiu. W. Scheelio grašiniai, kad V. Vokietijos parlamentas neratifikuos Maskvos ir Varšuvos sutarčių, jei bus nedaromos nuolaidos iš bolševikų pusės dėl V. Beryno, matyt, nei Maskvos, nei Ulbrichto nenugąsdino. Taigi, dėl

ŪKINĖ BŪKLĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

srityje yra labai daug darbų, prezidentas Nixonas pavadino "basic wrong". Administracija šioje srityje turi iš seniau įstatyminių priemonių, kuriomis galėtų reguliuoti valdinių statybų kaštus. Ji galėtų valdinių statybų parangą atiduoti tiems, kurie išpaieigotų mažiau išleisti už darbą. Žinoma, uniijos prieš tai kovos ir tokiu būdu dėl rezultatų ne galima būti visai tikram. Tai vienas iš pavyzdžių, kaip sunku ir norint grįžti prie seno kapitalistinio pasiūly ir pareikalavimo dėsni.

Demokratai iš seniau jau reikalauja "užsaldyti" kainas ir atlyginimą, tačiau toji priemonė nėra tobula, juo labiau, jei jos būtų griebiamasi dabar, kai tarp atskirų pramonės šakų darbininkų atlyginimo yra niekuo neparemtas milžiniškas skirtumas. Už tat prezidentas tos priemonės nenori griebtis. Ar kitom kapitalistinio ūkio priemonėmis jam pasiseks suvaldyti infliaciją ir kartu sumažinti bedarbę šiuo tarpu dar sunku pasakyti. Pagerėjimas reikalingas tuoj pat o ne po 1972 metų. Todėl atrodo, Nixonas, bent iš dalies grįš prie paskutinių demokratų administracijų praktikos: valstybės išlaidų padidini, nebijant biudžeto deficito. Ateinančiais metais jis žada pasiekti 25 bilijonus dolerių. Griežtesnė kova su infliacija gali būti atidėta po prezidento rinkimų.

V. Berlyno 4 didžiųjų atstovai gal dar ilgai posėdžiaus, kol pasieks vie nokių ar kitokių rezultatų. Dabar, mat, jau pasidarė moderni "taikos" konferencijų taktika: ilgiausiai posėdžiauti ir nieko nepasiekti... Sakoma, kad posėdžiai ir diplomatių važinėjimai yra pigesni, negu karas.

Mus, užsieniečius, politinius pabėgėlius, domina tik tas faktas, kad dabartinė vokiečių užsienio politika nėra pagrįsta didžiaisiais tautų ir valstybių idealais: laisve, nepriklausomybe, teisingumu, bet yra išplaukusi iš asmeninio politi-

kų noro ramiai gyventi, nenustoti įsigytų turtų ir valdžios, o kas bus po mūsų, tai nors ir tvanas, nors ir visiškai Europos ir pasaulio suraudonėjimas... Kovoja ne dėl didžiųjų dalykų ir idėjų, bet dėl smulkmenų... Apie Rytų Vokietijos gyventojų laisvę ir Vokietijos suvienijimą šiandien bijo jau laisvais vokiečiais kalbėti... Dar šiek tiek drąsiau kalba opozicija ir vokiečiai pabėgėliai iš Rytų, bet ir jų kritika neišnaudoja visų argumentų, kurie yra ne tik Vokietijai, bet ir visoms bolševikų pavergtom tautoms pagrindas: teleidie Maskva visoms jų valdomoms tautoms laisvai, demokratiškai apsispręsti dėl valdymo būdų ir sistemos.

niekas nepareišė. Visame pasaulyje net gyvuliai yra apsaugoti įstatymais, o čia net piršto niekas nepajudina kankinamam žmogui padėti.

Reikia susisiekti su Žmogaus Teisių Komisija Jungtinėse Tautose ir jei ji ligi šiol pati nesusiprato, reikia jai nurodyti jos pareigą šiuo reikalu. Per ilgai ji ir taip miegojo ir negirdėjo ar nenorėjo girdėti milijonų kankinamų žmonių pagalbos šauksmus Sibiro taigose. Šikartą Sovietų S-gai nebus kaip išsisukti, nes per daug žmonių matė visą šį baisų įvykį. Taigi protestuodami prieš Ameriką, protestuokime ir prieš Sovietų S-gą ir Žmogaus Teisių Komisiją Jungtinėse Tautose.

N.M.
Cleveland

■ Laiškai Dirvai

BAISUS PAREIŠKIMAS

Kaip skelbia Naujienos, Katalikų Federacijos Kongrese, paminėjus nelaimingojo lietuvių radio Simo Kudirkos tragediją, kongreso dalyvis dr. Jerome pareiškė, esą: "išduotasis buvęs radijo operatorius, tai kas galės užtikrinti, kad jis nebuvęs sovietų šnipas?"

Naujienos sarkastiškai priduria: "taip likvidavo (dr. Jerome) biau riausį Amerikos istorijoje "keisą -- gražinimą budeliams nuo jų pabėgusio ir politinės prieglaudos laisvės sąlyje ieškojusio pabėgėlio lietuvių".

Ir vis dėlto toks barbariškosios nuomonės reiškėjas buvo išrinktas į tos organizacijos valdybą.

Atrodo, kad mes stebimės, kaip atsiranda laisvės šalyje tokių kretinų, kaip Pakrantės sargybos admiralas Ellis, Brown ir komanderis Eustis? Kodėl į žūstančio žmogaus šauksmą "Help!" jie atsako su sovietinio budelio talka.

O štai, va, Katalikų Federacijos Kongrese, atsakingo visuomenininko pareiškimas yra kaip išimtas iš NKVD ir GPU tekstų. Gėda!

A.S.
Chicago

PRIŽADINKIME ŽMOGAUS TEISIŲ KOMISIJA JUNGTIJOS TAUTOSE

Paskutiniu metu Amerikos ir lietuvių spaudoje daug rašoma apie drąsaus bet nelaimingo lietuvių jūrininko, prašiusio politinio pabėgėlio teisės Amerikoje gražinimą sovietams. Visuose didesniuose miestuose yra rengiamos pasipiktinimo demonstracijos, rašomi laiškai Amerikos Prezidentui, senatoriams ir kitiems valdžios pareigūnams. Visur kritikuojama Amerikos valdžia, reikalaujama atleisti iš pareigų ir nubausti prie įvykių prisidėjusius pareigūnus.

Prezidentas Nixonas jau pavedė ištirti tą visą įvykį ir užtikrino, kad daugiau to nebepasikartos.

Tik labai skaudu, kad

visi lyg susitarę puola Ameriką už politinio pabėgėlio išdavimą bet ne žodelio neužsimena apie pačio pabėgėlio likimą. Jei jis dar tebekankinamas, gal galima būtų per Tarptautinį Kaud. Kryžių jam palengvinti, o jei jau nukankintas, tai visam pasauliui pranešti, kas yra XX amžiaus barbarai. Juk Sovietų S-ga neturėjo jokios teisės reikalauti svetimo nors ir okupuoto krašto žmogų išduoti ir dar labiau žiauriai ligi apalpimo sumušti ir lyg vergą geležinėmis pančiais surištą išstempti tik dėl to, kad jis nenorėjo jiems ilgiau vergauti.

Kokia gėda! Kokio šio atominio amžiaus moralė! Sovietų S-gos įsakymu beveik mirtinai primušą nekaltą žmogų ir dėl to net protesto jai

LITHUANIA 700 YEARS

stambus veiklas anglų kalba apie Lietuvą. 460 psl. Redagavo dr. A. Gerutis. Išleido Lietuvos Nepriklausomybės Fondas. Užsiskant tiesiog iš leidėjų 10 dol. Normali veikala kainą 12 dol. Čekius rašyti ir užsakymus siųsti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

KALĖDINĖS DOVANOS

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome specialiai sudarytus siuntinius, kurie bus maloni ir praktiška dovana Jūsų artimiesiems.

DOVANŲ SIUNTINYS 1 (1970).

3¼ jardo angliškos vilnonės geros rūšies kostiuminės medžiagos, 3 jardi crimplene medžiagos tinkamos moteriškam puikiam kostiumui arba dviem suknelėm, 3 jardi vyriškam arba moteriškam paltui eksportinės rūšies veluras arba wool ir cashmere medžiaga, 2½ jardo vilnonės suklelei medžiagos, 1 nailono arba cottono išėiginiai marškiniai, arba bluskiutė, 2 poros moteriškų arba vyriškų vilnonių arba nailoninių kojinių.

Siuntinio kaina įskaičius muitą ir visas persiuntimo išlaidas yra \$95.00.

DOVANŲ SIUNTINYS 2 (1970)

2 vyriški arba moteriški itališki su diržu dėvimi nailono lietpalčiai, crimplene medžiaga dėl dviejų puikių suknelių, vyriškas arba moteriškas megstukas, vilnonis arba acryleno, 3¼ jardo vilnonės kostiumui medžiagos su įrašu "all wool made in England", 1 puiki gėlėta vilnonė skarelė.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis yra \$95.00.

Taip pat, mielai dedame į šiuos arba kitus rūbų siuntinius dalykus, kurie Lietuvoje yra labai vertingi ir pageidaujami. Dirbtinio Mink (audines) kailio paltui viršus 40.00, vilnonės gėlėtos skarelės 5.00, vyriški arba moteriški nertiniai 12.00, nailono marškiniai 8.00, nailono lietpalčiai 11.00, gėlėtos nailono skarelės \$2.00, nepermatomo nailono suklelei 11.00, puikus vilnoniai moteriški šaliai, 9.00, ir kita.

Už \$36.00 pasiunčiame maisto siuntinį iš specialiai parinktų produktų. Priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, persiunčiame pinigų ir t.t.

BALTIC STORES LTD.,

(Z. Juras),

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2 ENGLAND.
TELEF. 01 739-8734.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

EUGENIJUS A. BARTKUS

Inž. Eugenijus A. Bartkus

"Baigdamas dvyliktuosius metus, kaip Amerikos Valdybos (anksčiau komiteto) narys ir trečiuosius metus -- josios pirmininkas, aš iš ALTos veiklos nepasitraukiu visiškai. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga mane palieka direktoriato. Mano paties ir mano ištaigos paslaugos yra visad atviros ALTos darbams..." kalbėjo Eugenijus Algimantas Bartkus, šįmetiniame ALTos direktorių suvažiavimo posėdyje.

Jo, E. Bartkaus, visad ramus šiltas žodis, apvaldyta mintis ir logiškos darbo išvados arsiūlymai naujiems ėjimams, visus bendradarbius nuteikia tolesniam darbui ir naujoms pastangoms. Visi ALTos valdybos nariai, galima tarti, gėrėjosi esama darbo nuotaika ir savitarpio santykiais. Ir štai jo pareiškimas, kad iš valdybos pasitraukia! Suvažiavimas, sutikdamas su šiuo faktu, išrinko ateinančioms metams valdybą be E. A. Bartkaus.

Sia proga norima pažvelgti į E. A. Bartkų, kaip visuomenininką ir politiką bei iškelti keletą momentų, kurie ALTą, kaip instituciją, siekiančią Lietuvai laisvės, sutvirtino ir stipriau savyje ir visoje plačiojoje Amerikos lietuvių vietoje apjungė.

E. A. Bartkus mokėjo statyti klausimus ir duoti uždavinius, vertindamas juos grynai Lietuvos laisvės požiūriu. Todėl, nežiūrint to didelio ALTą remiančių organizacijų bei jo direktoriatą sudarančių asmenų įvairumo, susiklostė darni darbo nuotaika ir santykiavimas. Toji nuotai-

ka išryškėjo ir vainikavo 1969 metais įvykusį didingą ALTos kongresą Detroite.

E. A. Bartkus atėjo į pirmininkus su naujesne darbo sistema, siūlydamas kiekvienam valdybos nariui įsijungti į bent vieną darbo sritį. O tų sričių surasta maždaug tiek, kiek valdyba turėjo narių! Ir jei pirmaisiais metais dar girdėjosi bendrinių pareiškimų -- dirbau, kiek mano jėgos leido, tai pastarųjų metų suvažiavimo posėdžiuose jau buvo skaitomi atskirų darbo sričių pranešimai, iš anksto paruošti raštiškai. Suvažiavimo dalyviai galėjo susidaryti vaizdą, kur ir kas buvo bei yra daroma ir kur dar galima daugiau arkitoku būdu padaryti. O bendroji išvada, kad valdyba darbinga ir plačiašakė, džiugino visus dalyvius.

Suvažiavimo dalyviai gėrėjosi pranešimais, iš kurių ryškėjo, kokių rūpestingumu ir pastoviu dėmesiu, E. A. Bartkui vadovaujant, buvo santykiuama su JAV vyriausybe atstovais ir institucijomis, senatoriais, kongresmanais. O taip pat kokie santykiai su kitų bendro su mumis likimo, ypač Pabaltijo kraštų atstovais. Lygiai tokie šilti ir draugiški santykiai ir bendras darbas su Vyriausiuoju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu.

Tad, vadinkime, E. A. Bartkų išeinančią mažam poilsui, atostogoms. O jų metų metu nuosirdžiai linkėtina geriausios sekmes tiek jam asmeniškai, tiek jojo šeimai! Jojo pareiškimas mus, lietuvišką visuomenę, guodžia: "Išeinu tik laikinai, kai paauginsiu savo šeimą ir ištaigą, vėl galėsiu aktyviai prie ALT veiklos prisidėti". Juo labiau tas pareiškimas yra guodžiantis, nes E. A. Bartkus ir šiandien likosi išpareigojęs su naujuoju ALTos pirmininku, dr. K. Bobeliu dirbti, konsultuoti ir jį pristatyti tiek Washingtono politiniuose diplomatinuose sluoksniuose tiek kituose jo darbo baruose. Šis taktininkavimas taip pat yra gražus tauraus visuomenininko asmenybės bruožas.

Baigiant šią apybraižą, menasi E. A. Bartkaus mintis, pareikšta ALTS dvidešimtmečio veiklos proga: "Mano didelis noras, kvietimas ir linkėjimas, kad kuo daugiau jaunų žmonių turėtų laimės ir progų įsijungti į visuomenininkų gretas ir nuosirdžiai rūpindamiesi bendraisiais reikalais, padėtų kitiems ir ugdyt save". Tą mintį jis pakartojo ir šįmetiniame ALTos suvažiavime. Onereikia besakyti, kad paties pareiškėjo nueitasis visuomenininko kelias, pradedant ALTS Chicago skyriaus sekretoriumi ir baigiant Amerikos Lietuvių Tarybos iškiliu pirmininku, yra gražus visiems pavyzdys.

Tokiu šūkiu ir tokioj nuotaikoj praėjo 15-sis Balfos seimas, kuris įvyko š.m. lapkričio 27-29 dienomis, Lietuvių Piliečių D-jos salėje, Boston, Mass.

Ši neeilinė Balfos seimą galima skirti į penkis dalis: 1) Seimo išvarkėse lapkričio 27 d., penktadienį Lietuvių Tautiniuose Namuose įvyko Balfos direktorių posėdis ir susipažinimo vaisės. 2) Šeštadienį Balfos atstovų posėdžiai, 3) naujai išrinktų direktorių posėdis ir centro valdybos rinkimas, 4) banketas - koncertas ir 5) sekmadienį pamaldos lietuvių bažnyčioje.

Seimas pradėtas invokacija, JAV ir Lietuvos himnais. Prezidiumą su darė Valerijonas Šimkus, pirmininkas, Emilija Čekienė ir Marija Rudienė vicepirmininkės. Į sekretoriatą išrinkti: Juozas Bagdonas, E. Juociūtė ir A. Škudžinskas. Balfos pirm. kun. V. Martinkus paskaitė mirusiųjų Balfos darbuotojų pavardes, kviesdamas pagerbti jų atminimą su sikaupimo minute, iš kurių itin pažymėtini daug nusipelnę ilgametis centro valdybos išdininkas Antanas Senikas ir S. Čerienė - Mulks.

Seimą žodžiu sveikino Lietuvos garbės konsulas adv. A. Shallna, E. Cibas ALT centro ir Bostono skyriaus vardu, Bostono LB pirm. A. Matjoška, kuris itin pažymėjo tris sąvokas: džiaugiamės, liūdimės ir nepalūžkime. Sveikino visuo menininkas A. Škudžinskas ir k.

Raštu sveikino vysk. A. Deksnys, vysk. V. Brizgys, Diplomatiijos Šešas S. Lozoraitis, Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajeckas, gene-

nai, kai paauginsiu savo šeimą ir ištaigą, vėl galėsiu aktyviai prie ALT veiklos prisidėti". Juo labiau tas pareiškimas yra guodžiantis, nes E. A. Bartkus ir šiandien likosi išpareigojęs su naujuoju ALTos pirmininku, dr. K. Bobeliu dirbti, konsultuoti ir jį pristatyti tiek Washingtono politiniuose diplomatinuose sluoksniuose tiek kituose jo darbo baruose. Šis taktininkavimas taip pat yra gražus tauraus visuomenininko asmenybės bruožas.

Baigiant šią apybraižą, menasi E. A. Bartkaus mintis, pareikšta ALTS dvidešimtmečio veiklos proga: "Mano didelis noras, kvietimas ir linkėjimas, kad kuo daugiau jaunų žmonių turėtų laimės ir progų įsijungti į visuomenininkų gretas ir nuosirdžiai rūpindamiesi bendraisiais reikalais, padėtų kitiems ir ugdyt save". Tą mintį jis pakartojo ir šįmetiniame ALTos suvažiavime. Onereikia besakyti, kad paties pareiškėjo nueitasis visuomenininko kelias, pradedant ALTS Chicago skyriaus sekretoriumi ir baigiant Amerikos Lietuvių Tarybos iškiliu pirmininku, yra gražus visiems pavyzdys.

BALFO ATEITIS – ATEITIES KARTOSE

EMILIJĄ ČEKIENĘ

ralinis konsulas New Yorke A. Simutis, LRKF pirm. L. Šimutis, LB Taryb. pirm. Kamantas, ALTS-gos pirm. T. Blinstrubas ir k.

Nominacijų komisiją sudarė: A. Trečiokas, Kareiva, Čaplikas ir A. Matjoška. Rezoliucijų: dr. D. Jasaitis, dr. A. Škėrys ir E. Čekienė. Mandatų komisiją jauniejai atstovai.

Seimo pagrindiniai kalbėtojai buvo dr. D. Jasaitis ir dr. E. Armanienė. Dr. Jasaičio kruopščiai paruoštą paskaitą pirmininkui V. Šimkui pasiūlius seimas pageidavo išsiuntinėti visai mūsų spaudai, kad galėtų susipažinti bei apsvastyti galimai didesnis lietuvių skaičius. Dr. E. Armanienė padarė išsamų pranešimą iš savo kelionės į Turkiją, kur ji rūpinosi iš sovietų vergijos išlaisvę pabėgusių Brazinskių reikalais kaip advokatė ir kaip Balfos atstovė. Tarp kitko ji sakė: "Tuo laiku buvau autobuse Šveicarijoje gydytojų ekskursijoje. Staiga vienas gydytojas, ne lietuvis skaitydamas laikraštį ir sako man: Elena, žiūrėk, ką tavo broliui padarė Turkijoje. Ir padavė man laikraštį. Kitas sako, gal tu, būdama advokatė, važiuosi jų gelbėti. Aš susijaučiau ir ėmiau planuoti nuoką ir kaip pradėti. Nuvykau į Romą, kur buvo dar vienas newyorkietis adv. R. Tarant ir įkонтaktavau. Čia tarėmės su Diplomatiijos Šefu S. Lozoraitis, telefoninius pasikalbėjimus turėjome su New Yorku, sužinojome, kad Vlikas nusiuntė savo atstovą R. Kezių. Gavome Romoje pasiūlymą su Turkijos ambasadorium, kuris mūsų važiavimui į Turkiją pritarė. Taip ir nuvykom. Čia ji papasakojo visus kelius, kurie ją nuvedė iki susitikimo su Pranu ir Algirdu Brazinskais.

Dr. Armanienė tą kelionę atliko savo lėšomis. Ne pirmoji jos ilga kelionė į svetimus kraštus nelaimėn patekusių lietuvių reikalais. Todėl ją, kaip ilgametę Balfos darbuotoją, kuri gyven-dama Baltimorėje, Md. aktyviai dalyvauja Balfos posėdžiuose savo lėšomis kas mėnesį atvykdama į New Yorką. Ji taip pat nemokamai rūpinasi lietuvių testamentiniais palikimais per Balfą, dėl kurių jai tenka Amerikos teismuose susidurti su okupanto atsiųstais advokatais. Seimas, įvertindamas dr. Elenos Armanienės nuopelnus suteikė jai Balfos garbės direktorės titulą.

Balfos pirm. kun. V. Martinkus apibūdino savo veiklą nušviesdamas laimėjimus ir nesekmes. Antanui Senikui mirus, išdininko pareigas ėjęs dr. A. Škėrys pranešė Balfos izdo stovį, pažymėdamas, kad aukotojų skaičius nemažėja. Balfos reikalais kalbėjo generalinis sekretorius A. Dzirvonas ir reikalų vedėjas kun. P. Geis-

čiūnas, pabrėždamas, kad Balfas ne tik šelpia į vargą patekusį lietuvių materialiai, bet ir moraliai tuo suteikia vilčių ir jėgų pakelti vargą, nugalėti nesekmes.

M. Rudienė pranešė apie Studentų Šalpos Komisijos padarytus to klausimo sprendimui žygius. Mikas Klimas paskaitė revizijos aktą. Seimo diskusijose svarstyta pagyvinti neveiklius Balfos skyrius ištraukiant jaunųjų jėgų, kuo itin pasižymi Chicago ir New Yorko skyriai. Seimometu iš įvairių vietų buvo įteikta aukų apie 30 tūkstančių dol., kas rodo, kad mūsų jautrumas nelaimėn patekusiam broliui nemažėja.

Seimo darbotvarkė turėjo būti trumpinama dėl protesto demonstracijų, vykusių tą dieną Bostone dėl iš Rusijos vergijos pabėgusio ir vėl grąžinto sovietiniam budeliui tiesiai į nasrus Simo Kudirkos, kur dalyvavo ir seimo dalyviai. Grįžę iš protesto apie įvyki padarė pranešimus dr. E. Armanienė ir jaunas dr. Kundrotas.

Išrinkti Balfos 32 direktoriai įskaitant ir organizacijų deleguotus. Priimta visa eilė rezoliucijų, kurios bus paskelbtos vėliau. Perskaityta ir priimta anglų kalba rezoliucija JAV prezidentui Nixonui, senatoriams ir kongresmanams reiskiant protestą dėl Simo Kudirkos įvykusios tragedijos.

Seimui pasibaigus įvyko direktorių posėdis ir centro valdybos rinkimai. Į Balfos centro valdybą išrinkta: kun. Vaclovas Martinkus -- pirm., dr. Elena Armanienė, Emilija Čekienė, Stasys Dzikas ir dr. Do-

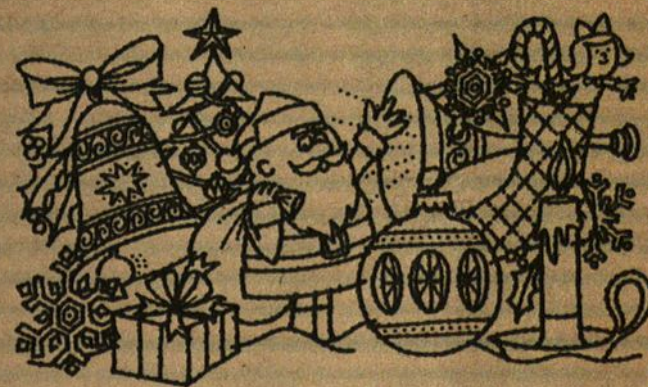
mas Jasaitis vicepirmininkai, Albinas Dzirvonas, generalinis sekretorius, dail. Juozas Bagdonas sekretorius ir dr. Antanas Škėrys išdininkas.

Į revizijos komisiją Mikas Klimas, Antanas Reventas ir Vytautas Vaitėkūnas.

Po dviejų dienų įtempo darbo, šeštadienio vakare buvo koncertas - banketas, kurį savo atsilankymu ir lietuviams skirtu šiltu žodžiu pagerbė naujai paskirtas J.E. arkivyskupas Humberto S. Medeiros.

Koncerto programą atliko solistas B. Povilavičius, sol. D. Mongirdaitė-Richardson ir S. Liepas, akompanuojant muz. J. Kačinskui. Bankete maldą sukalbėjo prel. dr. V. Balčiūnas, įžanginį žodį tarė Balfos Bostono sk. pirm. Mučinskas, garbės svečius pristatė adv. J. Grigalius. Kalbėjo Liet. garbės konsulas adv. A. Shallna, dr. Armanienė, Šv. Petro par. klebonas A. Baltrušičius, Balfos centro valdybos pirm. kun. V. Martinkus ir garbės svečias J.E. H.S. Medeiros. Dalyvavo apie 300 žmonių. Užbaigiamąją šios retos šventės programą žodį tarė to vakaro komiteto pirmininkas A. Matjoška.

Pažymėtina, kad šiame seime nesimatė kartų skirtumo, nes jame dalyvavo senosios kartos veikėjai: A. Trečiokas, E. Paurazienė ir daug kitų. Iš jaunosios kartos aktyviai reiskėsi D. Bobelienė, G. Čepas, B. Banaitis ir kiti, kurių deka, negaliu pavardėmis išvardinti. Ir natūralu, kad Balfe, kur tenka šelpiti įvairių pažiūrų, įvairaus amžiaus lietuvių, veikėjų tarpe vyrauja nuosirdumo ir meilės dvasia.

GERIAUSIA DOVANA KALĖDOMS ŠIOS VILTIES IŠLEISTOS KNYGOS!

- S. Rūkenė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai. Kietais viršeliais. 526 psl.\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo. 408 psl.\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš. \$6.00
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. Įdomi satyra iš gyvenimo Sovietijoje. 216 psl.\$3.00

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ\$.....
..... egz. AGONIJA\$.....
..... egz. REZISTENCIJA\$.....
..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO\$.....

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

(namo numeris ir gatvė)

(miestas ir valstybė, zip Nr.)

Antibendruomeniškumo bendruomenininkų beiėškant (3)

Dr. A. Butkus

ŠIANDIENINĖ LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA

Ne tik madinga, bet ir labai aktualu jaunimo problemas nagrinėti. Šia liga sergame netikmes, lietuviai, bet ir visas pasaulis. Net ir iš už geležinės uždangos ateina žinios, kad ir ten jaunimas "maištauja". Tam yra nepaprastai daug priežasčių ir jų tiksliai išnarpioti beveik neįmanoma, ypatingai trumpo rašinio formate.

Užtat džiaugsmas apsaldo širdį, kai jaunimas vietoj "maištavimo" pats įsijungia pozityvion (ir mums suprantamos formos) veiklon. Toks šviesus jaunimo lietuviškos veiklos pasireiškimas pradžioje visu jaunatvišku gražumu Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos (ŠALSS) suvažiavimo metu Clevelande lapkričio 26-28 dienomis, demonstruojant prieš lietuvių jūrininko Simo Kudirkos išdavimą Sovietams. Šios lietuvių studentų stebėtina gerai pasisėkusios akcijos vyksmė galima įžiūrėti keletą momentų:

1. Lietuviai studentai šią demonstraciją organizavo ir pravedė savistoviai ir spontaniškai, jos idėja užsidegdam ir ją įgyvendindami jaunulišku entuziazmu.

2. Demonstracijai pasirinkdami penktadienio, o ne šeštadienio rytą jie nedviprasmiškai parodė "senimui", kad ir be jų pagalbos kartais nori ir gali išsiversti... Tiesa, šiuo atveju labai užgirtina kai kuri vyresniųjų pagalba užkulisuose, nesistengianti nuslopinti bei užtemdyti jaunesniųjų iniciatyvos. Ypačiai ryški buvo Tėvynės Garsų vedėjo J. Stempušio ir Senatoriaus Saxby specialaus asistento inž. R. Kudukio talka organizuojant studentų delegacijos pasimatymą Baltuosiuose Rūmuose Washington.

3. Lietuviai studentai sugebėjo ne tik pačią demonstraciją gerai pr-

vesti, bet taip pat užmegsti glaudų ir efektingą ryšį su šio krašto spauda, radiju, televizija bei vyriausybės atstovais.

4. Studentų demonstracija šiuo reikalu buvo viena iš pirmųjų JAV-se, jeigu ne pati pirmoji.

Tad nenuostabu, kad po šio įvykio, jau tvirtinama, kad ŠALSS suvažiavimas Clevelande išjudino studentus, juos atgaivino ir kad pastarieji jau pradeda naują erą lietuviškoje bendruomenėje.

Mūsų kuklia nuomone lietuvis studentas visados buvo gyvas ir jautrus svarbiems lietuvių tautos reikalams. Tik kartais jis per mažai turėjo progos savistoviai pasireikšti tų reikalų gynime. Tiesa, dar ir per mažai jis gaudavo paramos tarporganizacinėje veikloje. Tai, žinoma, atskira tema, prie kurios tikimės sugrįžti.

Šiandien norime tik pasidžiaugti su naujai atsiradusiais optimistais, kurie sugeba įžiūrėti tarporganizacinėje lietuvių jaunimo veikloje Renesansą. Tas ypatingai mus džiugina ir dėl to, kad dar taip neseniai buvo laidojama Studentų Sąjunga, buvo nurašinėjamas lietuvių studento noras įsijungti bet kurio lietuviškon veiklon. Juk dar vos prieš metus jaunimo vicepirmininkė sakėsi nežinanti, ką kreiptis, su kuo kalbėti, kad užsukti tarporganizacinę mašiną jaunimo kongreso reikalais... Tiesa, tuo laiku ir lietuviškos spaudos puslapiuose nemaža buvo nusiminimo ir nevilties.

PERNAI KAI KAS
NORĖJO LSS
PALAIDOTI

1969 lapkričio 15 d. Akademinių Prošvaisčių tuometinis redaktorius Aleksandras Pakalniškis, Jr. konstatavo, kad

Lietuvių Studentų Sąjunga jau priėjo liepto galą. Tam paliudyti jis išvardino keletą priežasčių, jų tarpe ŠALSS Centro Valdybos (buvusios) bei skyrių veiklos užmigimą ir, atrodo, pagrįstai būkštavo, kad kažkas noris ją (Sąjungą) skubiai ir mandagiai palaidoti. Tuo po to ir Draugo vedamajame (1969 m. gruodžio 12 d.) buvo svarstomas "Pasimetimas universitetuose ir Lietuvių Studentija". Straipsnyje konstatuojama, kad mes turime gražaus studentiško jaunimo ateitininkuose, skautuose, neolituanuose, santariečiuose ir prieinamais vadovais, kad: "Reiškia mūsų studentas mėgsta ideologines organizacijas ir jose darbuojasi". Su šiuo Draugo vedamuoju vargu ar galima visiškai sutikti, nes:

1. Minėtose organizacijose dalyvauja palyginti mažas skaičius viso išeivijos lietuvių jaunimo;

2. Šios organizacijos pritraukia daugiau vidurinių mokyklų mokinių, o ne studentų;

3. Ideologinės organizacijos yra labai stipriai paremiamos jų vadovų ir globėjų, o bendrinės, kaip Studentų Sąjunga, paramos iš šalies labai mažai tesulaukia.

"Praraja tarp visuomenės ir studentų" kėlė klausimą 1970 metų balandžio mėn. 9 d. Tėviškės Žiburiai, pristatydami Ateitininkų suvažiavimą Toronte. Ir išvadoje dauguma jo dalyvių sutiko, kad jei būtų praraja dar nėra, bent spraga tai jau didelė atsirado. Tos pačios dienos Draugo vedamasis išpėjo, kad "Patriotizmo neapsprendžia barzdų ar sijonų ilgis" ir siūlė lietuviškumo nevertinti pagal kasų ilgumą. Ta proga Draugo redaktorius taikliai patarė, kad kritikuojant jaunimą reikėtų rimtai pagalvoti, ar nėra kartais

dalys ir mūsų (vyresniųjų) klaidos, kuomet jaunimo nesuprantama ir jis kritikuojamas jau vien dėl to, kad pastarasis laiko ritmą gali greičiau pagauti už vyresniuosius.

1970 sausio 29 d. Tėviškės Žiburių vedamasis konstatuoja, kad mūsų studentija yra bene pasyviausia lietuvių visuomenės dalis, tad ir nustatė jos ligos priežastis: "Vėžys studentuose".

Tėviškės Žiburiuose balandžio 2 d. Vytautas A. Zubas, kalbėdamas apie "Studentus. Vėži ir Mes (vyresnieji)", dėl Studentų Sąjungos veiklos susilpnėjimo iš dalies kaltina lietuvių spaudą ir visuomenę, nepažindžiusią pakankamai susidomėjimo bendraisiais studentų reikalais: "Jei ŠALSS veiklos neignoravo, tai ir susidomėjimo neparodė nei laikraščiai, nei akademikai, nei visuomenė po žityviai jaunai veiklai". Todėl V.A.Z. ir klausia ar tikslu visą kaltę suvesti tik studentams? Įsidėmėtinos yra jo sugestijos, kad netinka ignoruoti jaunųjų sumanymus, norint išvengti visišką stagnaciją lietuviškame gyvenime. Studentui neįmanoma vien tik senelių pramintu takeliu ateitin kopti, jam būtina reikalingas savų viešelių nutiesimas. Savo darbuose jaunimas ieško ir vertina vyresniųjų talką, bet tik tokią, kuri sugestijos, o ne prievoloms išsakymo formoje

J. GRAUDA

Druskos ir druskinių problema

Kas lankėsi tarybiniai-ištaigingame Gintaro viešbutyje Vilniuje, tas žino, kad viešbutis išgyvena permanentinę savitarnos problemą. Valgomajame, kur rikiuotėmis stovi stalai, o prie stalų kėdės, ant stalų nėra druskinų. Palauksi, valgi užsakę, koki pusvalandį, paduoda kas užsakyta. Bet valgyti be druskos negardu. Atsargiai užsimini apie tai padavėjai. Mergina pamoja galva į atskirą stalą, kuris pasienyje:

-- Ant to stalo druska!

Klijentas skuba paimti druskinę, bet druskinės nėra. Stovi tik lėkštė, o lėkštėje rupi, pilksva druska.

Klijentas atgal prie savo stalo. Pamato, kaip kiti daro. Vėl prie lėkštės su druska. Paima ant peilio galo ir nešaprie savo stalo, barstydamas per visą kambarį.

Tokia druskinų permanentinė problema Vilniaus "Gintare"...

Aišku, skrendate atgal per Maskvą. Ir su palengvėjusia širdimi pirmaklasiam viešbutyje "Rossija" valgomajame, matote, kad ant kiekvieno stalo iškilmingai stovi druskinės.

Vėl pasikartoja valgio užsakymo ceremonija. Po valandos valgis ant stalo. Kas gi valgys be druskos. Negardu! Stveriatės už druskinės, o iš jos nėra trupinėlio druskos. Mandagiai pasiskolinate druskinę nuo gretimo stalo. Bet ir iš šios nėra trupinėlio. Tas, kuris druskinę paskolino, visažinančiai šypso.

-- "Rossijoje" -- jis sako, niekad druskos nėra. Tai jau žinoma. Reikia savo druskos atsinešti bent nosinėje.

Iš jo nosinės ir gaunate trupinėli pasūdyti.

Išnešant gana sarkastiškai pasakote padavėjai:

-- Dietos neturiu, o be druskos valgiau.

Mergina atkerta ramia sąžine:

-- Druskos iš Lenkijos neatvežė. O jei popenkių kavą gerti sugrįši ir pieno nebus.

pateikiama. Visai teisingai pastebi jis, kad niekas iš mūsų šiais laikais nemėgsta įsakymų, juo labiau liberalinėje aplinkoje išaugęs jaunimas (Bus daugiau)

M A L E

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN

OF
1ST CLASS SKILLED
DIE CAST DIE MAKERS

PLASTIC MOLD MAKERS
Steady work. High wages. Good working conditions. Pension program & many other benefits. Apply or send resume of your experience, qualifications & salary history to

TRACER TOOL & DIE CO.
3800 Buchanan S. W.

Grand Rapids, Mich. 49508
(91-1)

WANTED

PLATES-HARD CHROME

Experienced only. Make own anodes and fixtures. Highest hourly rates and benefits. FORETEK PLATING & MFG. 216-421-2553. (92-96)

WANTED AT ONCE

METAL SPINNERS

Must have job shop experience in all metals. Steady work, some overtime & fringe benefits.

Apply call or write

WEBER BROS. & WHITE METAL WORKS

Box 187
Hamilton, Michigan 49419
(92-96)

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskačius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

Iš kelionių po Vespučio žemes (1)

Smėlis užpustė, legendos užklostė...

St. Augustin, Florida

Šarvų svorio slėgiamos pėdos giliai smigo baltan kopų smėlin, kai jie iš Vakarų okeano išbėdo į naują, nežinomą krantą.

Didžiuliu disku iš vandenų platybės kylanti saulė jau stipriai kaitino žengiančiųjų nugaras, amžinoji vandenyno banga ošė, suduždama putų juostomis, kurias vikriai vaikėsi plonakojai marių tilvikai, virš vandens klykavo smigdamos ir kildamos žuvėros, bangos ketera skriejo nuostabiai tiksliai rikiuotė išlaikydami pelikanai, padange lėkė pavėlavę praeitų dienų audros debesiukai, ir mistiškai švelni šviesa liejosi ant kopų, jų aukštų smilgų, jų žemų vijoklių, pabudusių baltais, ružavais ir mėlynais žiedeliais.

Eisena vedė pats viešpats hidalgo -- išdidžiai pakėlęs galvą, aštriu, tiriančiu žvilgsniu stebėjęs aplinką ir nė vienu veido muskulu neišduodęs, ką tuo metu galvojo ir jautė. O buvo jo triumfo valanda! Jis laimėjo, jis pasiekė, jis atrado savo žemę! Dabar jis vel adelantado, karaliaus vietininkas, teprasmena ten, Puerto Rico saloje, tas Kolumbo vaikas su savo intrigomis ir skundais. Juan Ponce de Leon grįžta į garbę, veria duris į turtus!

Nuo kopos viršūnės jie matė iki horizonto tolių nusitęsiančią ir ten su skliautu susiliejančią lygumą -- plačią, didelę sausumą su "daug ir vėsių miškų plotų", kaip po eilės metų istorikas Herrera

užrašys. O arčiau, šiaurės pusę, lingavo pavienės palmės, šlamėjos plačialapiai krūmai, šnarėjo pelkių viksvos, tarp kurių stypinėjo ibiai, rankiodami pusryčių kąsnius.

-- Ačiū tau, Viešpatie, kuris leidai man išvysti kai ką naujo, -- šnibždėjo hidalgo lūpos žodžius, kurie galės tapti visų keliautojų maldos formule.

Palydovai suklupo aplinkui, kai hidalgo, smeigdamas smėlin karališkąją vėliavą, iškilmingai prabilo lotynišką formulę, kuria atrastosios žemės, nuo šio kranto iki kur jos besitęstų, buvo imamos Ispanijos soste nuosavybėn. Apeiga nebuvo ilga, nes ekspedicijoje nedalyvavo kunigas, todėl nei kryžius buvo statomas, nei mišios laikomos, nei Te Deum laudamas giedamas...

Taip turėjo atrodyti pirmasis baltojo žmogaus žingsnis į Šiaurės Amerikos kontinentą. Savo pranešime karaliui Juan Ponce de Leon tą žemę pavadinęs Isla de Pascua Florida -- Velykų sala, nes, apiplaukęs pietinį pusiasalio smaigalį, jis įtikėjo, kad Florida turinti būti iš visų pusių supama vandenyno, ir ji buvo atrasta Velykų savaitę.

Krante jie bus viešėję bene šešias dienas. Vaikščiodami, stebėdami, tirdami, palikdami daug pėdų. Vos tik jie grįžo į laivus, pavasariniai vėjai paskubo užpustyti giliai įmintą pėdas. Ir istorikai liko mįslė, kurioje vietoje iš tikrųjų Juan Ponce

de Leon išsikėlė krantą, atrasdamas Floridą.

Ak, ne tik tai -- ir daugiau tos ekspedicijos detalių yra dingę praeities miglose. Pati ekspedicija buvo vargo žygis, iš trijų laivų tik vienas buvo vertas karavelos vardo, tad nedalyvavo joje ne tik kunigas, bet ir scribe -- karališkasis kronikininkas. Pirmasis jos aprašymas buvo paskelbtas Antonio de Herreros Vakarų Indijų istorijoje, praėjus jau aštuonioms dešimtims metų nuo įvykio. Bartolomėjaus Las Casas, pirmojo Naujajame Pasaulyje šventimus gavusio kunigo (vėliau vyskupo) kruopštūs užrašai, kurie sudarė pagrindą Herreros istorijai, nu-trūksta su jo įstojimu į dominikonų ordiną. Herrera, atrodo, dar bus turėjęs prieš akis logų knygas -- laivų dienoraščius, kuriuose dokumentuojami navigaciniai įvykiai, bet beveik nieko daugiau. Istorikai yra dingę ir tie laivų dienoraščiai.

Todėl istorikai šimtus metų nesiliovė piktai ir atkakliai ginčijęsi dėl atradimo datų, geografinių sąvokų ir eilės kitų dalykų, neretai ir patys savo teiginius padalindami ar įveldami klaidų, taip legendą šakodami, plėsdami, dar labiau supainiodami. Pora citatų iš gana naujų leidinių, -- kurių vienas turėtų būti mūsų apšvietos aruodu, o kitas trim sakiniiais formuluoja krūvos knygų esenciją, -- vėliz džia! parodo ginčo polių atstumus:

-- Puerto Rico gubernatorius Juan Ponce de Leon, ieškodamas legendinės salos su jaunatvės šaltiniu, 1513 III 27 (Velykų sekmadienį) priplaukė F. krantą ties šv. Jono upės žiotimis, aptiktąją žemę pavadino La Florida (isp. Pascua Florida -- gėlėtosios Velykos) ir paskelbė Ispanijos kolonija (LE VI, 1955).

(Bus daugiau)

AMŽINI DIPUKAI

LEONAS URBONAS

Italija yra šalis tenorų, o Lietuva -- grafikų. Ne visi Italijos tenorai dainuoja La Scala operos scenoje, ne visi mūsų grafikai pasirodo pasaulinėse biennialėse ar laimi aukštas premijas ir aukso medalius. Italijoje tenorai pigūs išskyrus tuos, kurie La Scala scenoje dainuoja. Lietuviams grafikai irgi pigūs, nieko neišskyrus.

Jei nebūtų pigūs, tai iš jų kūrinių parodas, o ne cirkus organizuotų. Į tokių grafikų parodas atidarymą užsukau šių metų lapkričio 28 d. Clevelando naujosios pa-

rapijos salė. Rengėjas džiangėsi, kaip tai esąs šeštas pasirodymas šių mėnesių laike. Aš džiangėčiau, jei turėčiau iš ko net ir primokėčiau, kad jis būtų paskutinis. Tai ne paroda, bet menininkų ir publikos skonio laidotuvės. Ant salės sienų kabėjo devyni (keli netgi pagarsėję) mūsų grafikai, pakabinti, rudais "masking taipais" prilipinti. Nerėmuoti popieriai, tempti, nedatempti susiraukslėję darė patetiską įspūdį man ir, turbūt kitiems šešiem atidarymą atėjusiems tautiečiams.

Pasistiepęs skaičiau per aukštai pakabintus, menkai apšviestus vardus, nes iš trečios klasės darbų sunku buvo atpažinti. Vardai žinomi, matyti tarptautinių parodų biennialių kataloguose; ant valstybinių galerijų sienų. Ieškojau vardų, tarsi automobilų kapinyne, žiūrėdamas į su rudijusius užrašus. -- Ponas, ko Jūs norite, grynai bizniui, ne reprezentacijai ši paroda -- man šalta paaiškina šios parodos organizatorius, kuris kartu ir autorius septynių, savo kaina pačių pigiausių eksponatų. -- Grynai bizniui -- man gerklėj sustojo, širdį apsunkino. Grynai bizniui amerikiečiai ir Simą Kudirką rusams už silkių baką atidavė. Ne visi dailininkai tilpo ant sienų. Pusė Vaclovo Rato teko ant apversto stalo "kryžiuoti". Jonynas visas tapo ant stalų prilipintas. Visų mažiausiam (ne ūgiu bet darbų formatu) Ž. Mikšui niekur vietos neliuko. Išėitis surasta. Jis kabėjo ant dviejų durų. Atidariau pažiūrėti, -- gal ir už durų?

Mikšys Paryžiuje ir nemato kur jo kūriniai kabo, aš gi matau, tiksliai nežinau ar jis ant durų todėl, kad paskutinis įparodą atėjo, o gal jau išėiti ruošiasi.

VYTAUTAS IGNAS

Vos į salę įeini tave stalas pasitinka iš už kurio rengėjų akis seka rankas tol kol iš jų du doleriai į lėkštę įkrenta. Tada į tą pačią ranką įspraudžia geltoną popierį ant kurio yra visi eksponatai numeriais vardais ir technikom atžymėti. Dairausi. Gal kokio skystymo lūpom sušlapinti? Kur tau! Galerijoje, per atidarymus, kur įėjimas yra veltui, vyno stiklą pasiūlo. Lietuvių namų salėse už porą dolerių kavutės ir pyragaitį gauni. Matyti, ir šiai parodai kavutė buvo numatyta, tiksliai dėl aštuonių atsilankiusių neverta buvo katilas kaisti. Klausyk, tautietai, Tu ir aš žinom, pasaulis nuskrėdė Lietuvą. Priešam išdavė. Apmindė ir mindo mūsų gimtinę.

Bandykim nemindžioti bent tų, kurie savo darbu, pastangom ir talentais lietuvių vardą įrašo pasaulio meno šventovėse. Laikas būtų užmiršti UNRRA lagerius. Laikas nustoti būti bėgliais ir pažvelgti kas dedasi aplinkui. Apėjau, apžiūrėjau šią išjuoktą "nukryžiuotą" parodą. Kolekcija pirmiausių vardų su trečiaeiliais darbais. Mačiau aš tuos vardus galerijoje, kur nesigailėta erdvės ant sienos ir šviestos. Rengėjai sako, kad salės valdovas neleidžia vienių į sieną kalti. Kam gi viny? Ar nėra kitų būdų kabinimui? Ar neretų kilnojami štovai išgyti? Parodos yra dažnos (per dažnos) apsimo-

Piemenukas (lino raizgins) kėtų ir geriau atrodytų. Apėjau ir išėjau. Į lietingą žiemos gatvę iš salės išskė vienas veidas Liūdnas veidas. Tas veidas kabėjo ant sienos atspaustas popieryje. Jo darbai buvo pirmaeiliai. Popieris atrodė, tarsi išgraviruota sidabro lenta, juda, vibruoja subtilia jautria gyvybe. Nei vieno kampelio nei vieno kvadratinio colio, kur jautrus dailininkas būtų pristigęs įkvėpimo žodžio, techniško judesio. Iš visos tos vibracijos žiūri ilgas liūdnas veidas. Visada jis liūdnas. Tai veidas visada linksmo Igno. Igno veidu Madona. Igno veidu kūdikis. Jo veidu piemenėlis, jo veidu ir karvė. Igno veidu vaikščiojau ir aš šlapiom Clevelando gatvėm.

Žibunto Mikšio, gyvenančio Paryžiuje, parodoje išstatytas ofortas.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

NESAVANORIŠKA KELIONĖ Į SIBIRĄ

ANDREI AMALRIK

ŠTAI KAIP MANE PAVERTĖ KRIMINALINIŲ NUSIKALTĖLIŲ

(6)

Svarbiausi "įrodymai" mano nusikaltimų buvo mano kaimynų parodymuose. Vieni rašė, kad aš nedirbu, nes pasilikdavau namuose visą dieną, kiti tvirtino, kad aš nesirūpinu savo sergančiu tėvu, nes nebūdavau namuose nuo ryto iki vakaro. Keisčiausias liudijimas buvo vienos bobutės. Visi žinojo, kad 1930 metais ji įpykusi ant savo vyro, kuris ją apgaudinėjo, pranešė policijai, kad jis "platinęs priešsąsietinę literatūrą" ir vyras buvęs sušaudytas. Dabar štai atrado naują dirvą savo veiklai. Aš skaičiau šiuos liudijimus Vasilevo užrašytus, kaip nuostabų kriminalinį romaną. Ten buvo kalbama apie slaptąžodžius ir slaptas dėžutes, apie įtariamus asmenis, kurie gabeno špionažinę medžiagą. Taip pat buvo kalbama apie paslaptinius garsus laiptuose ir visokie fantastiškesni kaltinimai. Štai pavyzdžiui: mano tėvas sildo bendroje virtuvėje klijus. Jo paklausė: "Kodėl tu tai darai?" Jis atsakė: "Tas jums neturi rūpėti". Išvadoje, jis nori klijuoti sieną popierium, kad paslėpus slėptuvę, kuri yra sienoje. Arba aš pasitikdamas svečius sakau: "Mano tėvas labai serga", kas be jokios abejonės yra slaptąžodis... ir t.t. O kad aš nedirbau, ar kad mažai rūpinaisi tėvu, visoj šioj kaltinimų byloj atrodė mažmožiai. Mano kaimynai tvirtino, kad svetimsaliai dažnai pas mane lankėsi ir atnešdavo ar išnešdavo abs-

trakčius paveikslus. Kaip jie galėjo matyti, kad tie paveikslai abstraktūs, nes jeigu jie ir atnešdavo, tai visad suvyniotus į popierius.

Šeštąją dieną po mano arešto aš persalau ir mane pradėjo krėsti drugys. Aš buvau prikeltas atsidarančių durų garso. Į mano celę įėjo jaunas vyras, jis buvo policijos leitenanto uniformoje ir turėjo prisisegęs universiteto baigimo ženklą. Jį lydėjo sargybinių vyresnysis ir vienas policijos pareigūnas. Mandagiai pasiteiravęs ar aš būsiu Andrejus Amalrik, jis paprašė man sekti pas tardytoją. Šis pamatęs, kad aš drebu, paklausė ar aš nersergas ir tuoj pastebėjo, kad jis asmeniškai nusistatęs prieš mano areštą.

Po to jis man pastatė įprastus klausimus, kada gimiau, kur dirbau ir t.t. Bet ant jo stalo aš pamaciau bylą su mano teatro veikalais ir tuoj supratau, kad byla igauna naują pobūdį.

Traukdamas tuos veikalus vieną po kito, tardytojas manęs paklausė, ar tai mano veikalai? Aš atsakiau patvirtinančiai.

-- Gerai. Kad nebūtų jokio nesusipratimo, ant kiekvieno jų pirmame puslapy parašykite, kad tai jūsų kūrinys.

Ir aš turėjau, jo diktuojamas parašyti: "Šis veikalas yra mano. Jis man buvo konfiskuotas laike kratos mano bute 1965 m. gegužės 15 d.".

Po to tardytojas manęs paklausė prieš kokią publiką aš tuos veikalus skaičiau, studentus, rašytojus ar kitus ir kam aš esu davęs skaityti. Kaip aš vis dar nemačiau kur jis kreipia savo tardymą, pasakiau, kad dar niekur neskaičiau, prieš jokią publiką ir niekam nebuvau davęs skaityti išskyrus savo draugą Zverevą, prašant jį paruošti iliustracijas. Tada tardytojas paklausė kam aš tas iliustracijas rodžiau ir pardaviau. Atsakiau, kad niekam nerodžiau ir nepardaviau.

-- Mes tačiau žinome, kad kai kurie asmenys

Maskvoje ir užsieny turi Zverevo piešinius.

-- Tai galimas dalykas, -- atsakiau, -- bet aš dėl to nesu prikišęs pirštų.

Teisėjas dėl to nediskutavo, tik pastebėjo, kad kai kurios Zverevo iliustracijos yra erotinio pobūdžio. Aš atsakiau, kad tai tur būt yra specifinis dailininko charakterio bruožas, bet ne mano veikaly.

Po trumpos pauzos tardytojas man pranešė kad aš esu kaltinamas pagal baudžiamąjį kodeksą 228 straipsnį, gaminimu ir platinimu pornografinių veikalų.

Aš nustebau ir pareiškiau, kad aš nelaikau nei savo veikaly, nei Zverevo piešinių pornografiniais. Tardytojas pakėlė rankas į viršų tuo lyg norėdamas pasakyti, kad ką aš besakysiu, tas neturi jokios reikšmės ir paprašė pasirašyti kaltinimo protokolą. Aš pasirašiau neskaitęs, skųsdamasis, kad neturiu akinių ir kad sargybiniai kitam tardymui man juos atiduotų.

-- Aš jums turiu pranešti liūdną naujieną, -- pasakė tardytojas, -- kad tai nebus reikalinga, nes dabar jūs būsite perkeltas į kalėjimą. Aš asmeniškai esu prieš tai, -- greit jis įsiterpė, -- bet toks yra tribunolo nutarimas.

Pirm grąžinant į celę, policijos pareigūnas davė man pasirašyti nutarimą ir paėmė pirštų nuospaudas. Tame nutarime buvo pasakyta, kad Frunzės rajono liaudies tribunolas, susidedęs iš teisėjo Jakolevo ir dviejų asistentų, išegzaminavę įrodomuosius daiktus konfiskuotus piliečio Amalriko bute, rado, kad veikalai ir iliustracijos darytos dailininko Zverevo, yra antisovietinio pobūdžio ir turi pornografinį charakterį. Tokiu būdu tribunolas nutarė kelti bylą prieš abu individus, pritaikant baudžiamojo kodekso 228 straipsnį, areštuoti, kad padarius galą nusikalstamai veiklai.

Tokiu būdu aš buvau paverstas kriminaliniu nusikaltėliu.

(Bus daugiau)

Jauna dailininkė Rasa Arbaitė Detroite suruoštoje parodoje. Iš kairės: V. Majauskienė, R. Arbaitė, R. Zotovienė ir V. Vaitienė.

DETROIT

• Rasos Arbaitės meno paroda buvo atidaryta lapkričio 29 d., 12 val. Lietuvių Namuose. Parodą atidarė Michigano Lietuvių Gydytojų Pagalbinio moterų komiteto pirmininkė Ringailė Zotavienė. Jaunąją dailininkę pristatė ir apie jos meno parodas suruoštas kitose miestose ir jų įvertinimą papasakojo Monika Solienė. Tai pirmas atsitikimas Detroite turėti suruošta meno paroda tokios jaunos dailininkės. Ir publikos į parodas atidarymą prisirinko gan didelis skaičius. Šeštadienį ir sekmadienį parodą aplankusių skaičius siekė 250 žmonių.

Po parodos atidarymo visi buvo vaišinami kavute ir skaniais, to komiteto ponių parūpintais, tortais.

• Automobilių aikštėms praplėsti Lietuvių Namų Draugijai po 100 dolerių aukavo: Alfonsas Plepys, dr. Birutė Girniuvienė, Jonas Stašys, Petras Dalinis, Napoleonas Miškinis, Albinas Andriusaitis, Chester Kaukaris, Bronė ir Jo-

nas Liaudianskiai, Medardas Bavarskas, Viktoras Rauchis ir Charles Yankevicz.

• Lietuvių žurnalistų Sąjungos Detroito skyriaus narių susirinkimas įvyks gruodžio 13 d., 1 val. Lietuvių Namuose.

• Rašytojo Vytauto Alanto knygos "Nemunas teka per Atlantą" pristatymas įvyko lapkričio 29 d., 1 val. Lietuvių Namuose. Stasio Butkaus šaulių kuopos kultūrinės sekcijos pirmininkas Jonas Švoba atidarė

šios knygos pristatymą ir savo žodyje supažindino atsilankčius ir su kitais Vytauto Alanto išleistais kūriniais.

Balys Gražulis trumpai ir išsamiai apibūdino knygą "Nemunas teka per Atlantą", kiekvienos novelės papasakodamas svarbesnius ten vykstančius aprašymus ir kartu pasakydamas teigiamus bei neigiamus jų

pavartojimus.

Parašytos knygos ištraukas skaitė: B. Kutkutė, G. Sirutytė ir K. Gričiū. Paaiškinimus apie tą knygą davė pats autorius Vytautas Alantas. Knygos pristatyme dalyvavo gražūs būrelis detroitiešių ir iš jų dauguma nusipirko knygą. Knygą pardavinėjo J. Švobienė. Visi nusipirkusieji gavo ir parašus V. Alanto.

A. Grinius

LIETUVOS KANKINIŲ PAMINKLAS šv. Petro Bazilikoje, Romoje kalbės pasauliui ilgus amžius.

Aukodami šiam paminklui palikime ateičiai jo kūrėjų tarpe savo ir savųjų vardus.

Laiko liko nedaug, ši proga niekad nepasikartos.

Aukus siųskite: **LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND**, 2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Ilgai laukta

K. Ališkausko knyga "KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES" I tomas, redagavo Pr. Čepėnas, jau atiduota spausdinti. Spausdina M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

I tomas apima: Lietuvą ir lietuviai pirmojo pasaulinio karo metu, Lietuvos kariuomenės organizacija, lietuvių kovos su bolševikais ir bermontininkais. Knyga didelio formato, apie 500 puslapių, 43 karo veiksmų brėžiniai, foto nuotraukos, santrauka anglų kalboje, kietais viršeliais. Bus baigta spausdinti, trišta ir išsiuntinėjama 1971 m. balandžio mėn.

KVIEČIU Į TALKĄ

būti knygos mecenatais, rėmėjais ir prenumeratorių! Kadangi sunku žinoti, kokį egzempliorių skaičių spausdinti, tai maloniai kviečiu iš anksto knygą užsisakyti. Iš anksto knygą užsisakiusiems ir pinigų sumokėjusiems jos kaina \$12,00.

Veikalo rėmėjais bus paaukojusieji nemažiau \$25,00.

Veikalo mecenatais bus paaukojusieji nemažiau \$200,00.

Mecenatų ir rėmėjų sąrašas bus įdėtas knygos pabaigoje.

Čekius ar perlaidas siųsti: K. Ališkauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, U.S.A.

Reiškiu pagarbą ir dėkoju

Kazys Ališkauskas

..... iškirpti

K. Ališkauskui
7312 So. Washtenaw Ave.
Chicago, Ill. 60629 USA

Siunčiu knygai "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" išleisti \$.....

Adresas (rašyti aiškiai)

Data Parašas

OPPORTUNITY for PROFESSIONAL HELP FOR 450 BED MEDICAL CENTER REGISTERED NURSES For all services & all shifts. Good starting salary. Plus shift differential for evening & night duties. REGISTERED DIETITIAN ADA THERAPEUTIC MALE OR FEMALE X-RAY TECHNICIAN REGISTERED Salary commensurate with experience & ability. EXCELLENT FRINGE BENEFITS. Such as: 100% paid Health & Life Insurance and Retirement. Apply call or write to Personnel Director MEMORIAL MEDICAL CENTER P. O. Box 6688 Station C Savannah, Ga. 31405 (78-92)

KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METU

Artimiesiems, giminėms, draugams, ir pažįstamiems geriausia dovana galvos odos priežiūrai JIB vaistai, patentuoti Šveicarijoje. JIB vaistai siunčiami į visus laisvus kraštus. Skyriai: 2498 Daugall Ave., Windsor, Ont., Canada. Europoje: 7. Stug. 50, Duisburgerstr. 9-10, W. Germany. Užsakymus su \$6.00 money orderiu siųsti: JIB, Laboratory, 1437 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Take your family to the movies for two cents.

Kada jūs sustojate ir pagalvojate, kaip pragyvenimo kaina kyla vis aukštesn ir aukštesn, ar nėra smagu žinoti, kad dar yra likę gerų pirkinų aplink jūsų namus?

Žemos kainos elektra, kuri parodo jums naują, seną ir labai seną televiziją filmą maždaug už 2 centus už kiekvieną iš jų.

Tas pats elektros pirkinys varo jūsų džiovinuvą, indam plauti mašiną, plytą ir de-

šimtis kitų elektros apyvokos reikmenų, kiekvieną už centus į dieną.

Iš tikrųjų vidurkio kaina už elektros kilowato valandą šiandien yra žemesnė negu buvo prieš 30 metų. Palyginus gi pragyvenimo kainą pakilo daugiau negu dvigubai per tą laiką.

Kas kitas jūsų šeimos biudžetui siūlo jums tokį gerą pirkinį?

The ILLUMINATING Company
An Investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

**LIETUVOS
STEIGIAMOJO SEIMO
MINĖJIMAS**

Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 metų sukakties minėjimas įvyks Clevelande ši sekmadienį, gruodžio 13 d. Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Minėjimas prasidės 12 val. Pagrindinę kalbą pasakys Tautos Fondo pirmininkas prelatas Jonas Balkūnas iš New Yorko.

Prieš minėjimą, tuoj po šv. Mišių, bus trumpas pranešimas iš VLIKo seimo.

Clevelando lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti į minėjimą ir pranešimą. Įėjimas laisvas. Minėjimą rengia ALT Clevelando skyriaus valdyba.

**ŠI ŠEŠTADIENI
KONCERTAS**

Liet. Operos solistų — STASIO BARO, JONO VAZNELIO ir muz. ALEK. SANDRO KUČIŪNO (prie piano) koncertas įvyksta ši šeštadienį, gruodžio 12 d. Naujos parapijos salėje, 18022 Neff Rd.

Bilietai kasa, salė, bufetas atidaryta nuo 6 v. v. Patį koncerto programa 7 v. v. punktualiai.

Dar kartą maloniai kviečiame visus Clevelando ir apylinkių lietuvius atvykti išgirsti mūsų operos didžiuosius menininkus.

Bilietai (nuo 4 iki 1 dol.) yra pigūs todėl, kad ir mažiau pasiturintieji ar gausios šeimos galėtų šiuos didžiuosius menininkus išgirsti. Salė yra pakankamai didelė ir dar neparduotų bilietai yra užtenkamai. Tik, kad išvengus susigrūdimo, rengėjai prašo rinktis galimai anksčiau, nuo 6 val. vak.

**ISTEIGTA ŠAULIŲ
KUOPA**

Šaulių S-gos centro valdybai prašant, A. Mikoliūnas gruodžio 6 d., sušaukė, Lithuanian Village salėje buvusius šaulius pasitarti

mui kuopos steigimo reikalu ir nutarta Clevelande įsteigti šaulių kuopą. Į šaulius priimami vyrai ir moterys nuo 15 metų amžiaus. Į įsteigtą kuopą tuoj pat įstojo 16 asmenų.

Išrinkta kuopos valdyba iš 3 asmenų: pirmininkas dr. K. Putienis, vicepirmininkas V. Jokūbaitis ir išdininkas J. Krygeris.

Į revizijos komisiją išrinkti: P. Mainelis, E. Šaršauskienė ir Br. Grincius.

**PAKELTI Į SKAUTI-
NINKŲ LAIPSNIS**

Lietuvių skautybės metinių sukakčių proga, nuo 1970 m. lapkričio 1 d., Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos Pirmijos pakelti į paskautininkio laipsnį šie Clevelando skautų ir skaučių vadovai-ės:

Neringos skaučių tunto — v. sl. Dalia Kavaliūnaitė, v. sk. Giedrė Kijauskienė, v. sl. Jūratė Petraitytė ir v. sl. Roma Tatarūnienė;

Pilėnų skautų tunto — Vytauto Didžiojo skautų draugovės draugininkas v. sl. Eugenijus Jakulis ir vyresniųjų skautų draugovės globėjas v. sl. Vytautas Staškus.

• Ohio Bell pataria netelefonuoti į Vietnamą savo šeimos nariui ar draugui, bet prašyti, kad jis paskambintų (collect) į namus. Laiko skirtumas tarp Vietnamo ir Ohio yra 14 valandų. Pirmos 3 minutės iš Vietnamo su JAV (person-to-person) 12 dol. ir station-to-station 9 dol. kiekviena sekanti minutė 3 dol.

Kariškiai Vietname už Saigono ribų sunkiai pasiekiami. Tad prašykite juos, kad jums telefonuotų.

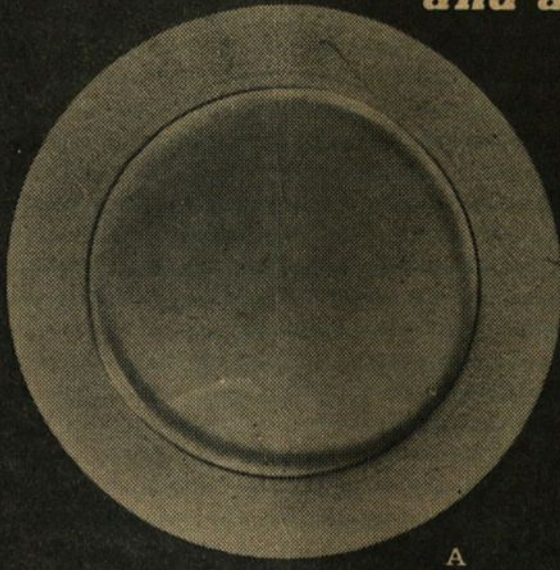
• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

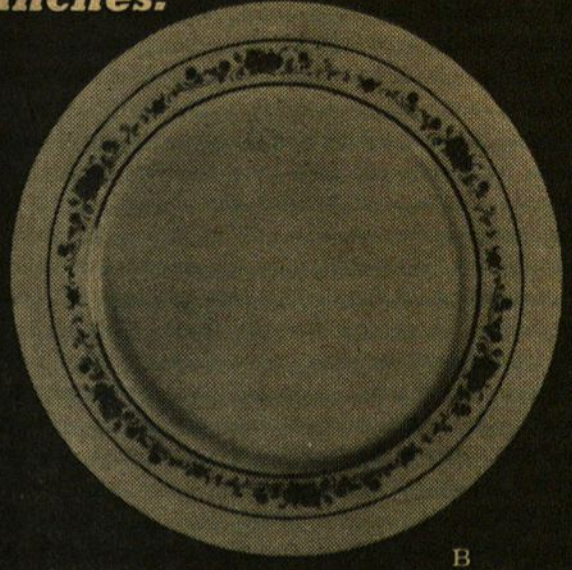
NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

**CHRISTMAS DINING SPLENDOR
NORITAKE IVORY CHINA
NOW SALE PRICED AT MAY'S!
139.99**

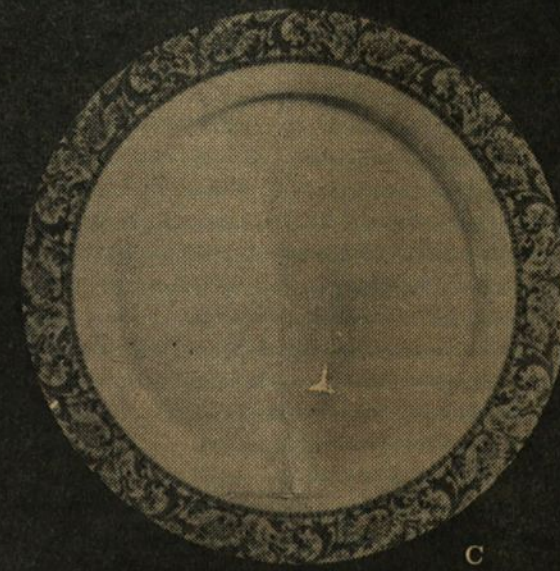
**Reg. 179.95! A complete 92 pc.
service for 12 at a savings of \$40.
Choose from A. Tulane, B. Norma,
C. Isolde and D. Prelude. Also available
in Marseilles pattern (not shown.)
China, Fifth Floor Downtown
and all Branches.**

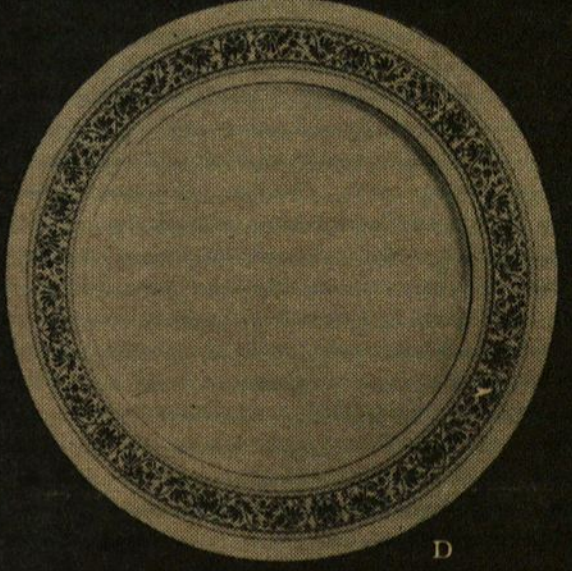
A

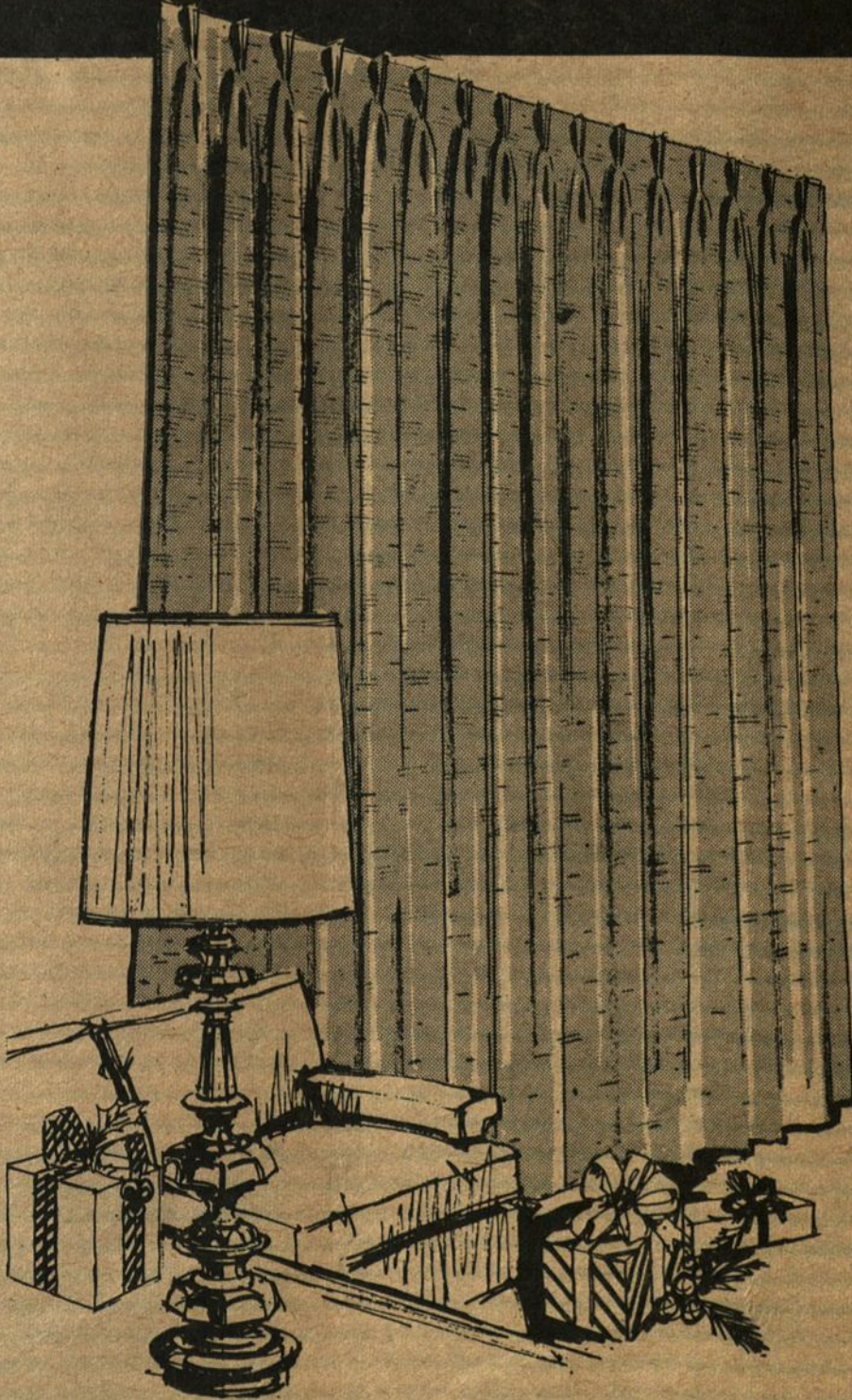
B

C

D

IŠPARDAVIMAS!

**Garbinuoto paviršiaus
Fashionglass užuolaidos**

6.40 48x45 reg. \$8

Daug sutaupysit ant šių puikių Fashionglass užuolaidų... Fashionglass nepaprastai patobulintas PPG. Jos yra rankomis plaunamos ir niekad nereikalingos prosijimo. Jus galite pasirinkti iš baltų, seno aukso, paparčio žalumo arba karališko mėlynos spalvos.

48x63 reg. \$9	7.20
48x84 reg. \$10	8.00
72x63 reg. \$16	12.80
72x84 reg. \$19	15.20
96x63 reg. \$22	17.60
96x84 reg. \$25	12.00
144x84 reg. \$39	31.20

Draperies, Fourth Floor Downtown, Branches

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE
Cleveland, O.

5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 6 months maturity
5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 1 year maturity
6% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$10,000 minimum — 2 year maturity

**DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA**

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

The May Co

Pirkite mieste penktadienį 9:30 iki 8:30. Pirkite Heights/Parmatown/Southgate/Great Lake Mall/Great Northern/Sheffield 9:30 iki 10. Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. S. Rūkienės knyga, minkštais viršeliais išparduota. Liko dar ribotas skaičius kietais viršeliais. Kaina 6 dol. Pasiskubinkite užsisakyti.

AMERIKIEČIŲ ORGANIZACIJA PAGERBĖ LAISVĖS SIEKUSĮ LIETUVIŲ JŪRININKĄ

Ryšium su jūrininko Simo Kudirkos išdavimu sovietams Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis kasdien gauna daugybę užuojautos pareiškimų, kurie ateina telefonais, laiškais ir net asmeniniais vizitais.

Jau keturiasdešimt metų New Yorke veikianti amerikiečių organizacija NATIONAL ECONOMIC COUNCIL pkvietė p. Simutį su žmona būti tos organizacijos metinio suvažiavimo banketo svečiais kur buvo prisimintas ir pagerbtas laisvės siekias lietuvis jūrininkas Simas Kudirka.

Banketas įvyko gruodžio 3 d. Park Sheraton Hotel, kuriame pagrindiniais kalbėtojais buvo senatorius Strom Thurmond, kongresmanas John R. Rarick ir taipgi kalbėjo dr. Alfred Lilienthal bei pulkininkas Willard F. Rockwell. Tarpe dalyvių buvo kai kurių šalių diplomatai, o kiniečių delegacijos prie J. Tautų nariai net atskirą stalą užpildė.

Baigiantis banketui pirmininkaujantis David Heaphy išreiškė didelį susirūpinimą ryšium su tuo, kad šis laisvės kraštas atmetė lietuvių jūrininko Simo Kudirkos laisvės prašymą ir pakvietė banketo dalyvius atsisototi ir susikaupimo momente pasimelsti už lietuvių jūrininko likimą. Po to pakviestas Lietuvos gen.

konsulas Simutis papasakoti apie lietuvių pastangas atgauti laisvę, kuris penkiolikos minučių žodyje papasakojo apie Lietuvos praeitį, okupaciją ir laisvės kovas. Konsulo kalba dalyvių buvo sutikta šiltais plojimais, o kongresmanas Rarick papasakojo, kad jis lietuvių gerai žinąs ir visada remias jų pastangas atkreipti dėmesį į nelaimingą savo kilmės krašto likimą. (lgk)

• Dr. Algirdas Avižienis, 38 metų amžiaus, lietuvis mokslininkas, dirbąs Los Angeles, Calif. sprausminių varyklių laboratorijoje, gruodžio 7 d. Times žurnale plačiai minimas, kaip išradęs naują ir sudėtingą kompiuterį STAR (Self-Testing and Repairing), kuris dabar užima 100 kubinių pėdų, bet ateity dr. A. Avižienis galvojęs sutalpinti jį 2 kubines pėdas ir reikės tik 50 wattų elektros energijos.

SLA PILD. TARYBOS NUTARIMAI

Š. m. lapkričio 13 ir 15 d. Susisijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba posėdžiavo Sherman House viešbutyje Chicagoje.

Tarp kitų dalykų, SLA Pild. Taryba padarė kai kuriuos nutarimus, kurie liečia ir plačiąją visuomenę. Nutarta pavesiti Miami, Floridos 44-tai kuopai 1972 m. seimo paruošimą. 1972 m. seimas bus pats pirmas atvejis Amerikos lietuvių gyvenime, kad visuomeninio pobūdžio suvažiavimas įvyks saulėtame Miami Beach kurorte!

Vykdydama 1970 m. seimo nutarimą įsteigti stipendijos fondą remti lituanistikos studijas Chicagos universitete, Pild. Taryba paskyrė \$500 stipendiją

Nepriklausomos Lietuvos įžymiajam kūrėjui, Steigiamojo Seimo daugumos lyderiui ir visų Lietuvos demokratinių seimų atstovui, žemės ūkio ministrui ir žemės reformos uoliam vykdytojui, Krikščionių Demokratų Partijos ideologui, organizatoriui ir ilgamečiam pirmininkui, Lietuvių Tautos antinacinės ir antisovietinės rezistencijos dalininkui, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir jo Vykdomosios Tarybos pirmininkui, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacijos puoselėtojui, didžiajam Lietuvos mylėtojui ir Lietuvos laisvės kovotojui

A. A.

Prelatui MYKOLUI KRUPAVIČIUI mirus, jo giminėms, vienminčiams, artimiesiems ir visai Lietuvių Tautai reiškia nuoširdžią užuojautą ir drauge gedi

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETAS

Pranešame, kad 1970 lapkričio 27 dieną Waterbury, Conn. po sunkios ir ilgos ligos mirė

A + A

IGNAS BAJALIS,

Lietuvoje gyvenęs šiaulių mieste. Į Ameriką atvyko 1948 metais.

Giliame skausme liko žmona Liucija, dukra Irena, anūakai Donatas ir Gintas ir žentas Gediminas.

Palaidotas Waterbury, Conn. Lietuvių kapuose 1970 gruodžio 1 dieną.

Nuliūdę žmona, dukra, anūakai ir žentas

Uosiui Juodvalkiui, kuris dabar ten studijuoja lietuvių kalbą.

Taip pat paskirta \$100 auka Maironio šeštadienei Mokyklai New Yorke.

SKELBIAMAS SLA DIDYSIS KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ VAJUS

Pagal senas tradicijas kiekvienais metais prieš Kalėdas ir Naujus Metus Susisijimas Lietuvių Amerikoje vykdo sustiprintą SLA naujų narių įrašymo vajų. Visi organizatoriai ir veiklūs nariai turi gauti bent po keletą naujų narių. Kiekvienas SLA narys, kuris pagelbės šiam kalėdiniam vajui gauti naujų narių, atliks gerą darbą savo organizacijai.

Čia primenam, kad: Naujus narius su daktaro sveikatos tikrinimu galima įrašyti iki 70 metų amžiaus.

Non-Medical be daktaro sveikatos tikrinimo, nariai priimami iki 55 metų apdraudos sumoms iki \$5,000 į visas klases.

Jaunuolius geriausia įrašyti į endowment (taupomąją) apdraudą, kad laikui atėjus jie atsiimdami apdraudos sumą, turėtų pinigų aukštojo mokslo studijoms.

SLA nariai gali įrašyti savo šeimas, žmonas, vaikus ir auklėtinius.

Jeigu maža apdrauda, narys ją gali padidinti (iki 70 metų amžiaus), kad tikrai būtų nauda pašalpagaviams.

Organizatoriai įrašykite ir svetimtaučius, kurie turi artimus ryšius su lietuviais.

Tėvai ir globėjai padovanokite SLA apdraudą jaunuoliams. Tai bus geriausia ir nepamirštama kalėdinė dovana.

Vaikų terminuota apdrauda, jei šeima nesirūpys imti reguliarios apdraudos, taip pat gera. Už \$1,000 šios apdraudos į metus mokama tik \$3.00.

Svarbu SLA organizatoriams: jau paskelbta SLA Lietuviškos šeimos Vajaus taisyklė, kad kiekvienas organizatorius gavęs 50 naujų narių gaus \$400 premiją, o kiekvienas organizatorius gavęs į reguliarią apdraudą 20 naujų narių gaus \$200 premiją. Tai puikus paskatinimas ir proga laimėti šias papildomas prie nuolatinio atlyginimo premijas.

Norintieji daugiau informacijų ar aplikacijų gali kreiptis į Lithuanian Alliance of America, 307 W. 30th St., New York, N. Y. 10001 arba patelefonuoti 212 — LA 4-5529.

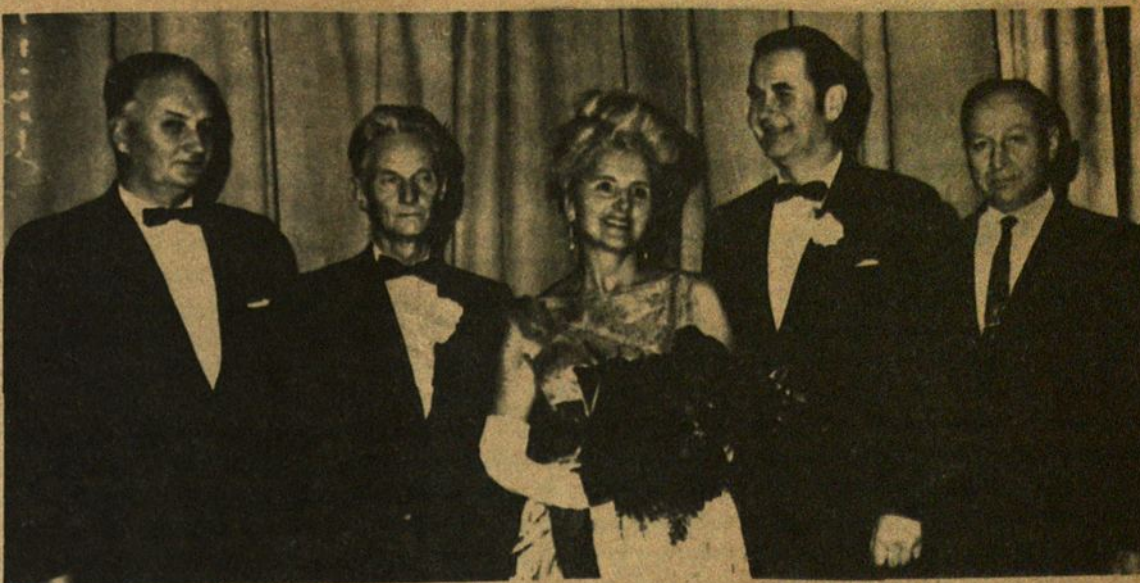
Mes tikime Jūsų gera valia ir laukiame atsiliepimų. SLA Vajaus Komisija

PITTSBURGH

PRISIMINTAS JŪRININKAS SIMAS KUDIRKA

Gruodžio 6 dieną, Povilas P. Dargis, kuris jau per 37 metus veda Lietuvių Radijo programą davė specialią programą, iš radijo stoties WPIT, dedikuotą jūrininko Simo Kudirkos bylai nušviesti ir protestui pareikšti prieš jo išdavimą. Programa pradėta su iškilmų ceremonijom, kurios buvo atliekamos karo invalidų, Lietuvoje, Karo muziejaus sodelyje Kaune, prie Nežinomo Liet. Kareivio Kapo... Po to išgirdome pareiškimus, virš minėtu reikalui, senatoriaus Richard S. Schweiker, ukrainiečių atstovo inžinieriaus Michael Tymiak ir SLA prezidento Povilo P. Dargio.

Savo kalbose jie pasmerkė Amerikos laivo pareigūnus, kurie išdavė lietuvių jūrininką Simą Kudirką ir griežtai reikalavo Ameri-

Lietuvos kariuomenės šventės Bostone programos išpildytojai. Iš kairės: programos vedėjas J. Vizbaras, komp. J. Kačinskas, solistai J. Krištolaitytė-Daugėlienė ir S. Liepas, Ramovės pirm. Br. Bajerčius, P. Plikšnio nuotrauka

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ BOSTONE

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Bostone prasidėjo pamaldomis už žuvusius kovose dėl Lietuvos laisvės Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje lapkričio 22 d. 10 val. ryto. Per pamaldas giedojo solistė Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė ir parapijos mišrus choras, vedamas komp. J. Kačinsko. Tą pačią dieną 3 val. p.p. Lietuvių piliečių klubo salėje vyko iškilmingas minėjimas. Jį atidarė Bostono Ramovės skyr. pirmininkas Br. Bajerčius. Po organizacijų vėliavų įnešimo kurį pravedė Amerikos

kos vyriausybės, kad ji iš-tirtų, virš minėtą reikalą, ir kad ne tik nubaustų išdavėjus, bet sykiu reikalavo, kad panašus išdavimas nepasikartotų ateityje.

Tie, kurie klausėsi šios Lietuvių Radijo programos ne vienas apsiplėdė ašaromis girdėdami žiaurų pasielgimą su lietuvių jūrininku Simonu Kudirka. Esame tikri, kad visi lietuvių suburs ir pakels savo balsus dar tvirtesniai kovai už laisvą lietuvių, už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Šiai programai vykstant, buvo gautas pranešimas, kad Chicagoje mirė prel. Mykolas Krupavičius. Povilas P. Dargis, šios programos vedėjas, plačiai nušvietė šio garbingo patrioto nuopelnus kaip Lietuvos Seimo nario, Lietuvos Žemės ūkio ministro ir kaip VLIKo pirmininko. Amžinos atminties prelatui prisiminimui ir atminčiai buvo sugrotas Ave Maria ir Čiurlionio ansamblio įrekorduotas "Tėve mūsų". (p)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Liudas Dovydenas — MES VALDYSIM PASAULI, dviejuose tomuose. Įdomūs atsiminimai iš bolševikmečių okupuotoje Lietuvoje. Viršelis — dail. Prano Lapės. I tomas — 264 psl., II tomas — 256 psl. Irišta į minkštus viršelius. Paskiro tomo kaina \$4.00. Išleido ROMUVA, 84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421.

Dalis bostoniečių, dalyvavę Lietuvos kariuomenės šventėje. Pirmoje eilėje iš dešinės sėdi: LLK pirm. V. Zidzikauskas, Lietuvos konsulas adv. A. Šallina, adv. M. Švelkauskienė, kun. Jandnas, kun. prof. Yla, plk. A. Stapulionis, kun. J. Starkus ir kt. P. Plikšnio nuotrauka

paskaitė eiles iš partizanų poezijos.

Lietuvos Garbės konsulas adv. A. Šalna sveikino visus susirinkusius Kariuomenės šventės progą. Pagrindinis šventės prelegentas buvo Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas iš New Yorke. Jis savo kalboje išryškino istorinę Lietuvos kariuomenės, kaip tautos nepriklausomybės laido vaidmenį praeities laisvės kovose. Nagrinėdamas II-jo Pasaulinio karo politinių įvykių raidą, V. Sidzikauskas pažymėjo, kad Nepriklausomos Lietuvos kariuomenė nuo eilinio kareivio iki generolo būtų besąlyginiai gynusi Lietuvos nepriklausomybę, jeigu būtų gavusi vyriausybės įsakymą. Ši tradicinį Lietuvos kario ryžtą ginti savo tautos laisvę įrodė karži-giškos Lietuvos partizanų kovos su rusišku okupantu 1941-54 m. laiko-

tarpyje. Nors tikėjimas Vakarų demokratijų pagalba skaudžiai apvylė ir sužlugdė Lietuvos laisvės viltis, tačiau paskutiniu metu Europos ir viso pasaulio tautų laisvės ir nepriklausomybės siekimo banga neša viltis ir pavergtoms rytų Europos tautoms. Europa negali visą laiką likti pusiau laisva, sakė Si-

dzikauskas. Jis kvietė visus tikėti ir dirbti Lietuvos laisvinimo darbą nepaliaujamai ir jį perduoti toliau mūsų jaunajai kartai. O Lietuva vėl bus laisva.

Šiais metais minint Lietuvos operos įsteigimo 50 metų sukaktį, meninę Kariuomenės šventės programą išpildė buvę trys Lietuvos operos atstovai: solistė Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė, solistas Stasys Liepas ir komp. Jeronimas Kačinskas.

Po koncerto vyko vaišės. Į kariuomenės šventės minėjimą susirinko pilna salė svečių netik iš Bostono, Worcesterio, Brocktono, Norwoodo, bet ir iš tolimesnių kolonijų. Iš Conn. valstijos buvo atvykę kun. prof. Stasys Yla, kun. J. Starkus ir kiti. Visiems atsilankiusiems Ramovėnų valdyba taria nuoširdų ačiū.

J.V. Sūduvas